Proletari din toate țările, uniți-vă!

Scînteia tineretului

Organ Central al Uniunii Tineretului Muncitor

Anul XI. Seria II-a Nr. 1990 | 4 PAGINI — 20 BANI | Sîmbătă 24 septembrie 1955

Legea marilor drepturi și libertăți

CU BUCURIE și emoție adîncă au primit oamenii muncii acum trei ani vestea votării de către Marea Adunare Națională a Constituției Republicii Populare Romîne, a legii care consfințește marile cuceriri ale poporului nostru, a legii marilor noastre libertăți și drepturi.

Harnicul nostru popor, adevăratul stăpîn al țării sale, vede în legea legilor patriei, oglinda vieții sale noi, oglinda măreţelor sale izbînzi pe frontul înfăptuirii milenarelor sale năzuinți de libertate și bunăstare.

In cuvinte simple, clare, Constituția R.P.R. consfințește faptul că Republica Populară Romînă s-a născut și s-a întărit ca rezultat al eliberării țării noastre de către victorioasele Armate Sovietice, eliberare care a dat putință poporului muncitor în frunte cu clasa muncitoare condusă de Partidul Comunist să doboare dictatura fascistă, să nimicească puterea claselor exploatatoare, să făurească statul de democrație populară.

Marile drepturi și libertăți înscrise în Constituția țării noastre se bazează pe faptul că în țara noastră așa cum arată articolul 2 al Constituției **„baza puterii populare în Republica Populară Romînă este alianța clasei muncitoare cu țărănimea muncitoare, în care rolul conducător aparține clasei muncitoare“.**

In mod fundamental se deosebește Constituția țării noastre de constituțiile burgheze dinainte de 23 August, care vorbeau în mod demagogic despre „libertățile și drepturile“ poporului, dar care în fond erau puse în slujba unui pumn odios de moșieri, capitaliști și lachei ai lor.

In mod fundamental se deosebește Constituția noastră de constituțiile țărilor capitaliste care sub paravanul cuvintelor de „libertate“, „egalitate“, consfințesc marea proprietate capitalistă, exploatarea omului de către om, consfințesc orînduirea în care milioanele de oameni nu au unde munci, în care drepturile cele mai elementare sînt călcate în picioare.

Inspirîndu-se din înaltul model al principiilor democrației sovietice Constituția țării noastre nu se mărginește numai la proclamarea drepturilor cetățenești, ci trece centrul de greutate **pe garantarea materială a acestor drepturi și libertăți, pe asigurarea condițiilor materiale pentru exercitarea lor efectivă.**

Constituția R. P. R., legea legilor patriei noastre, consfințește în articolele sale scopul suprem al politicii partidului și statului nostru: grija pentru om și nevoile sale.

Temelia tuturor drepturilor și libertăților poporului nostru este dreptul la muncă, este dreptul de a munci pentru sine, pentru binele tuturor oamenilor muncii din țara noastră, drept și libertate fundamentală care a dat muncii un nou conținut, care a făcut din activitatea creatoare a maselor din țara noastră o chestiune de onoare, de glorie și de eroism.

Constituția țării noastre stabilește dreptul la odihnă, drept garantat materialicește prin stabilirea zilei de muncă de 8 ore, prin reducerea zilei de muncă sub această limită pentru anumite munci grele, prin stabilirea de concedii anuale plătite.

Dreptul la învățătură, dreptul de a alege și de a fi ales pe bază de vot universal, egal, direct și secret, dreptul de a se uni în organizații obștești, libertatea cuvîntului, libertatea presei, libertatea întrunirilor și mitingurilor sînt astăzi pe meleagurile patriei noastre realități vii de care se bucură toți oamenii muncii. Zecile de mii de deputați din Marea Adunare Națională și din sfaturile populare, aleși din rîndurile oamenilor muncii reprezintă cu cinste interesele celor ce i-au ales, slujesc cauzei poporului.

Apropiatele alegeri pentru sfaturile populare vor fi o nouă și puternică manifestare a participării largi și active a maselor populare la conducerea treburilor obștești.

Au apus pentru totdeauna vremurile în care oamenii muncii aparținînd minorităților naționale erau crunt reprimați. Astăzi tuturor cetățenilor țării noastre le este asigurată deplina egalitate de drepturi.

Consfințind succesele dobîndite sub conducerea partidului, Constituția R. P. R. înscrie într-unul din articolele sale rolul de forță conducătoare al Partidului Muncitoresc Romîn în țara noastră.

In zilele noastre, este o mare fericire să fii tînăr, să te bucuri din plin de libertățile și drepturile pentru care au luptat, pentru care și-au dat viața atîția luptători înaintați.

Prin grija partidului, tineretea noastră devine pe zi ce trece mai frumoasă, mai plină de bucurii. Prin grija partidului ne bucurăm din plin de dreptul de a învăța, dreptul de a ne folosi de binefacerile culturii și sportului.

Porțile școlilor, universităților sînt deschise tuturor acelora care vor să urce spre piscurile culturii. Numai în anii primului cincinal, din rîndurile tinerei noastre generații s-au pregătit 13.400 de ingineri, 4.500 de economiști, 7.000 de agronomi, 5.600 de medici, iar în perioada 1948—1955 numărul unităților școlare din învățămîntul general a crescut cu peste 600.

Aceste cifre vorbesc din plin despre viața minunată a tinerei noastre generații, despre minunatele perspective pe care i le deschide regimul nostru democrat-popular.

Realitatea vie spulberă pe zi ce trece calomniile, injuriile cu care mulți dușmani ai poporului nostru caută să ne ponegrească.

Viața nouă a țării noastre, libertățile și drepturile de care se bucură poporul nostru, sînt realități vii, sînt realități ce constituie mîndria minunatului nostru popor muncitor.

Oglindind năzuințele poporului nostru, Constituția R. P. R. arată că politica externă a statului nostru este o politică de apărare a păcii, o politică de pace și prietenie cu toate popoarele iubitoare de pace. In zilele acestea poporul nostru care prin întreaga sa activitate contribuie în mod activ la întărirea păcii între popoare, așteaptă cu nerăbdare ca Adunarea Generală a O.N.U. să rezolve în mod favorabil cererea îndreptățită de admitere ca membră a O.N.U. a Republicii Populare Romîne.

Tineretul nostru muncitor, alături de întregul nostru popor strîns unit în jurul partidului și guvernului, muncind sub soarele Constituției R. P. R., Constituția construirii socialismului și a făuririi fericirii și bunăstării a celor ce muncesc, își exprimă hotărîrea de a-și dărui și de acum înainte tot elanul și capacitățile sale, luptei pentru apărarea și consolidarea cuceririlor înscrise în Constituție, luptei pentru făurirea unei vieți noi în patria noastră scumpă.

Lucrările agricole de toamnă se desfășoară cu avînt

★ ★

Recoltează și fac arături

GALAȚI (de la corespondentul nostru). Țăranii muncitori de pe ogoarele raionului Bujor au terminat încă de mult treierișul culturilor de păioase, însă munca nu a încetat. Ea continuă la fel de intens cu pregătirile pentru însămînțările de toamnă. In raion au fost executate pînă acum cîtva timp, arături adînci pe o suprafață de peste 5.200 hectare. Numai membrii gospodăriei colective din comuna Smulți au arat o suprafață de 900 hectare. Țăranii muncitori au început de asemenea să selecționeze sămînța de grîu ce o vor însămînța peste cîteva zile.

Pentru a asigura executarea la timp a însămînțărilor, țăranii muncitori au început recoltarea culturilor de toamnă. Pînă acum s-au recoltat peste 100 hectare de floarea-soarelui. Fruntași în această muncă sînt țăranii muncitori din comunele Jorăști, Bujor, Băneasa etc. Un exemplu bun l-au dat țăranii muncitori Gh. Florea, Iancu Stratulat și alții care au început primii recoltatul floarei-soarelui. Pilda lor a fost urmată și de alți țărani muncitori care au pornit de îndată să strîngă recolta de floarea-soarelui.

Colectiviștii primii din comună

PLOEȘTI (de la corespondentul nostru). Semănăturile de toamnă făcute la timpul potrivit asigură o recoltă sporită la hectar. Acest lucru, țăranii muncitori și colectiviștii din comuna Eliza-Stoenești îl cunosc chiar din experiența muncii lor. In urma obținerii unor recolte mari de grîu și orz la hectar ei s-au hotărît să lucreze și anul acesta așa cum îi sfătuiește agronomul Teodorescu M., șeful punctului agricol. Astfel ei și-au pregătit și reparat din timp atelajele și au selecționat peste 60 de tone de grîu necesare însămînțării.

Mulți țărani muncitori ca Grigore Spiridon, Matei Nicolae și alții din această comună, înainte de a executa arături pentru însămînțări, au cărat cantități însemnate de îngrășăminte naturale. In întreaga comună au fost cărate de către țăranii muncitori peste 150 tone de gunoi de grajd. Cu ajutorul S.M.T. din comună s-au executat arăturile pentru însămînțările de toamnă pe o suprafață de aproape 800 hectare.

Pînă in prezent au și fost însămînțate de către colectiviștii din Eliza-Stoenești 20 hectare cu rapiță. După exemplul lor, țăranii muncitori cu gospodării individuale ca: Zaharia Stelian, Grigore V. Toma, Nicolae Matei și mulți alții, în arătura bine executată de tractoriști, au însămînțat 30 de hectare cu rapiță și 15 hectare cu secară și orz.

Faptă tinerească

Cînd s-a început recoltarea floarei-soarelui, la gospodăria colectivă „23 August" din comuna Coarnele Caprii, raionul Hîrlău, planul prevedea ca această muncă să fie terminată în trei zile. „E prea mult — și-au spus atunci tinerii din gospodărie. Haideți să strîngem noi floarea-soarelui numai în două zile".

Și tinerii colectiviști din comuna Coarnele Caprii au pornit de îndată lupta pentru a termina recoltatul floarei-soarelui în două zile. În fruntea lor au fost utemiștii Mihai Crețu, Didina Ciubotaru, Aneta Zurga, Maria Crețu, Elena Ciubotaru, Maria Zurga și alții.

Floarea-soarelui a fost recoltată numai într-o zi și jumătate, adică cu jumătate de zi mai puțin decît se angajaseră chiar ei. Așa sînt tinerii colectiviști din comuna Coarnele Caprii — harnici și de nădejde la muncă. Nici planurile pe care și le fac ei înșiși nu le respectă — întotdeauna le depășesc!

Corespondent
ION FINTINEANU

Scrisoare de pe șantierul național al tineretului Cerna-Jiu

Brigadierii — la careul de onoare

S-au întîlnit în urmă cu cinci luni. Bușescu Constantin, Datcu Alexandru, Subțirelu Gheorghe, lăcătuși calificați la uzina „Steaua Roșie" din București, Gherghina Petre, agricultor, sfios la etatea de 17 ani ca și mulți alții, au venit aici să supună apele, cîmpiile și pădurile, să construiască o magistrală de oțel de mare folos pentru deschiderea masivelor forestiere ale regiunii.

Șantierul național al tineretului Cerna-Jiu i-a primit cu drag. Nimeni nu s-a mirat că noii veniți erau așa de curioși. Este firesc ca la început de drum nou să te interesezi de locul unde vei munci, unde duce el, cum va fi. Tehnicienii le-au dat primele sfaturi. Șeful de șantier, tovarășul Bădilă Zaharia, normatorul Crăciun Constantin, maistrul Drăgan Dumitru le-au explicat pe îndelete cum se va munci pe șantier, cum este organizată protecția muncii, salarizarea etc.

Zilele acelea au trecut de mult. Primele greutăți au și fost uitate. Azi, la mașini, mecanicii Ferenț, Olteanu și Picu sînt întotdeauna prezenți „așa cum scrie la carte", podarii din echipa lui Șotea nu întîrzie niciodată, iar dinspre sat vin echipele de fete și băieți conduse de Văduva, Goanță și Ghermăneanu.

Steagul nostru
Foaie volantă editată pentru Șantierul Cerna-Jiu
Nr. 13 | marți 6 septembrie 1955 | 2 pagini 10 bani
Mai multă atenție organizării timpului liber în tabără
Vești de pe întinsul șantierului
In sectorul fruntaș Bistrița
S-au înmînat primele carnete de brigadier
Brigadă fruntașe

Acesta este unul din numerele foii volante a șantierului.

Lucrul începe; motopompele asvîrle apa, betonierele mestecă cu nesaț. Tinerii se întrec la muncă.

Seara, oboseala îi cuprinde pe tineri încetul cu încetul. Ar fi mai ușor să se culce. Brigadierii însă nu se lasă copleșiți. In dormitoarele spațioase, la lumina electrică, ei citesc ziarele și discută. Unii se pregătesc să scrie un răvaș de dragoste, alții să închege articole pentru „Steagul nostru" foaia volantă de pe șantier.

Prietenii, cei care în urmă cu cinci luni de zile nu se cunoșteau, își petrec cu folos timpul liber. De cele mai multe ori merg în excursie, vizitează locurile pitorești din împrejurimi, organizează întreceri sportive, încing hore la care vin să joace și tineri din satele învecinate.

In fiecare săptămînă, sau mai precis la sfîrșitul fiecărei săptămîni, în cadrul careului, cei merituoși sînt stimulați. Către ei se îndreaptă atunci priviri pline de dragoste. Exemplul lor este urmat de tot mai mulți brigadieri.

Brigadierii noștri sînt oameni destoinici. In cîteva luni de zile s-au transformat, s-au maturizat. Bușescu Constantin este azi responsabilul sectorului Bistrița, sector care în luna august a primit pentru a doua oară drapelul roșu pentru merite deosebite. Datcu Alexandru este responsabilul brigăzii noastre fruntașe, Subțirelu Gheorghe și Dumitrache Nicolae conduc două brigăzi de tineret și sînt membri ai comitetului U.T.M. de sector. Leanță Ion, băiatul care nu știa să deslușească slova, a învățat carte și este fruntaș în producție.

Multe s-au schimbat aici. Apele s-au supus, îndrumîndu-și cursul pe sub podețe. La 7 Noiembrie, pe linia întinsă, va trece primul tren. In fața lui brigadierii vor flutura drapelul roșu, se vor îmbrățișa.

...O nouă duminică. La careu secretarul comitetului U.T.M. al șantierului — tovarășul Ion Boantă — vorbește mai înflăcărat de cît oricînd. Se înmînează brigadierilor de la Cerna-Jiu primele carnete, mărturie a muncii lor rodnice.

Leanță Ion, fruntașul, a privit cîteva clipe carnetul. Și-a citit numele scris îngrijit, apoi și-a aruncat privirile către prietenii din jur. Ce să le spună? Să le spună hotărîrea pe care a luat-o, aceea de a nu părăsi șantierul pînă la sfîrșit și de a-și întrece zilnic norma cu 1,40 la sută? Sigur că da, asta trebuie să le spună. Pestrițu Marin a ținut să-l întreacă. El s-a angajat să obțină neapărat, o depășire de 1,60 la sută.

Brigadierii mai noi pe șantier — Ion Iliescu, Malyna Stoichioi și alții sînt și ei plini de entuziasm. Așa va fi atunci cînd vor primi și dînșii carnetul de brigadier.

Brigadierii noștri au făcut din sectorul lor un sector fruntaș. Ei se bucură de victorie, dar nu uită că mai există lipsuri care le îngreunează munca.

Iată de pildă, din pricină că tovarășii din conducerea administrativă nu se ocupă îndeajuns de educarea unor mecanici, aceștia continuă să lipsească nemotivat făcînd să fie adesea oprită draglina de la balastrieră. De multe ori, dat fiind că transportul ajutător pe calea ferată nu este bine organizat, se mai întîmplă defecțiuni care împiedică munca.

De asemenea organele tehnice ar trebui să lichideze repartizarea, uneori risipitoare, a mîinii de lucru, care face ca la încărcări și descărcări să fie deodată prea mulți brigadieri, încurcîndu-se unii pe alții și reducînd randamentul.

Aceste probleme de care depinde în mare parte terminarea lucrărilor mai de vreme, vor preocupa desigur conducerea sectorului.

ȘTEFAN MIȚU
secretarul comitetului U.T.M.
de la sectorul Bistrița

Intreprinderi fruntașe pe țară

TG. MUREȘ (de la corespondentul nostru). Pentru a doua oară colectivul de muncă al uzinelor textile „Gheorghe Doja" din Sfîntu Gheorghe a primit steagul roșu de întreprindere fruntașă pe țară din partea C.C. al sindicatelor muncitorilor din industria textilă, pielărie, confecții și sticlă și a Ministerului Industriei Ușoare pentru realizările deosebite obținute în primul semestru al acestui an.

In această perioadă, colectivul a produs peste plan 125.182 m pătrați de produse textile. Planul de producție a fost realizat la toți indicii, iar productivitatea muncii a fost depășită, pe întreprindere, cu 14 la sută.

In darea de seamă prezentată de tovarășul Zoltan Hegyi — directorul uzinelor — s-a subliniat faptul că în primul semestru s-au realizat acumulări socialiste în valoare de 835.000 lei.

In lupta pentru realizarea planului de producție s-au evidențiat în mod deosebit: torcătoarea Racz Paraschiva, filatoarea Tök Iolanda, țesătoarea utemistă Szekely Iuliana. Ele și-au îndeplinit planul pe semestrul I în proporție de 112-125 la sută.

In luna august uzinele textile din Sf. Gheorghe au dat patriei cu 17.718 m pătrați mai multe țesături textile peste plan.

★

Muncitorii forestieri de la U.I.L. Sovata au îndeplinit sarcinile ce le reveneau din primul plan cincinal, încă de la data de 25 aprilie.

De atunci munca a continuat cu și mai mare avînt. Pentru succesele deosebite obținute în primul semestru al acestui an întreprinderea a primit Steagul Roșu de producție.

Colectivul de muncă de la U.I.L. Sovata a realizat planul de producție pe semestrul I în proporție de 130,83 la sută, iar planul producției marfă cu 113,73 la sută. In acest interval de timp productivitatea muncii a crescut cu 35,59 la sută.

In primele 6 luni ale acestui an s-a obținut o reducere a prețului de cost de 6,26 la sută, realizîndu-se acumulări socialiste peste plan în valoare de 328.173 lei.

La obținerea acestor rezultate o contribuție de seamă au adus-o fruntașii în producție: Zàgonyi Ludovic, Bericz Ștefan, gateriști, circularistul Szabo Carol și alții.

Însemnări

„Surpriza" din holul Universității

O adevărată surpriză pentru studenții facultăților de filologie și istorie ale Universității „C. I. Parhon" din București.

La intrarea în Universitate, o schimbare care nu putea fi explicată pentru moment: o placardă nouă, bătută în cuie, purtînd inscripția: „Facultatea de litere".

În fața porții, ofițerași pudrați, îmbrăcați în uniforme pompoase, pline de fireturi, șnururi și suitașuri, așteptau domnișoarele.

Adevăratele surprize le servea însă abia holul Universității. „Studenții" cu gulere scrobite și pălării — în toiul verii — și „studentele" înmănușate, îmbrăcate numai în mătăsuri și dantele, purtînd pălării cu reminiscențe botanice și zoologice.

— De ce nație or mai fi aceștia? — exclamă Jana Moroianu, studentă la Facultatea de istorie.

— Să ne apropiem de ei, pentru a asculta ce limbă vorbesc și ne vom lămuri — propunea colega ei de facultate Vasilica Nedelcu.

Dar zadarnic s-au tot apropiat. Deși constatau că „străinii" vorbesc romînește, lor le părea totuși că vorbesc într-o cu totul altă limbă decît ei.

Abia peste cîteva minute misterul s-a lămurit de la sine.

Au sosit operatorii de cinematograf, cu reflectoare și aparate de filmat cu ajutorul cărora au început să turneze — într-un mediu adecvat — cîteva dintre scenele noului film romînesc, scris după piesa „Ultima oră" de Mihail Sebastian.

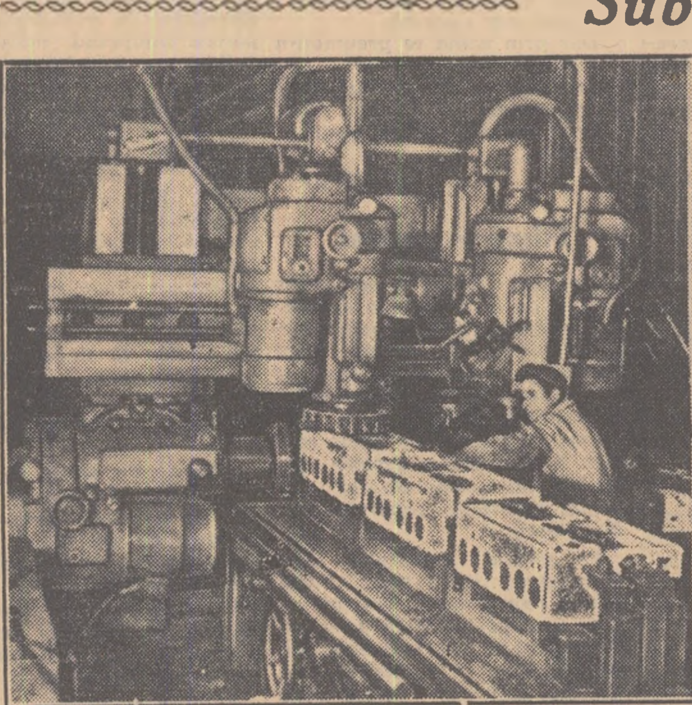
Peste scurt timp, filmul va putea fi vizionat pe ecranele cinematografelor, cînd multă lume și îndeosebi tineretul își va putea da mai bine seama de deosebirile fundamentale dintre studenții de ieri și cei de astăzi. Cu acest prilej, studenții celor două facultăți — filologie și istorie — vor putea vedea nu numai scenele la turnarea cărora au asistat, ci filmul în întreg ansamblul lui.

Dar „surpriza" din holul Universității a fost deosebit de utilă și instructivă. Ea a arătat celor ce au asistat contrastul izbitor între fiii de muncitori și țărani care vorbesc despre cercul de studii, bursă, cămin, cantină sau despre dragoste — și între filfizonii, băieți și fete de bani gata, care discutau numai despre modă, zestre, five-o-clock, viață de club, metrese și flirt, venind la școală doar la zile mari, căci restul, „le aranjează papa, prin banii și relațiile sale".

— Parcă ne-ar despărți un mileniu. — șoptea Jana Moroianu colegei ei în timp ce se filma.

D. LADISLAU

Sub soarele Constituției construirii socialismului!

In regimul nostru democrat-popular munca a devenit o chestiune de onoare, de glorie și eroism. In fotografie: utemistul Băzărea Alexandru din secția 520 a uzinelor „Steagul Roșu" din Orașul Stalin care aplicînd tehnica înaintată își depășește zilnic planul în proporție de 150 la sută.

Minunată e patria noastră! Pe pajiștile înverzite ale munților, pe malurile însorite ale mării, în cele mai pitorești locuri, acolo ne petrecem zilele de odihnă. In fotografie: un grup de excursioniști la Predeal.

In fața tineretului nostru porțile școlilor, porțile viitorului s-au deschis larg. Copiii minorităților naționale învață în limba maternă. In fotografie: elevi ai Școlii pedagogice nr. 2 cu limba de predare tătară din Constanța, în fața școlii lor care a luat ființă în 1950.

Să-ți crească pruncul semeț ca un vultur Ani Filk, țărancă muncitoare din Avrig! Ai născut într-un frumos dispensar, ai primit ajutorul familial; mai tîrziu îl vei duce la creșă și apoi la școală. Statul nostru are grijă să-l crească un bun cetățean, un adevărat om, cum are grijă de toți copiii țării.

LITERATURĂ-ARTĂ

CRONICA LITERARĂ

Un erou al generației noastre

Andrei Băleanu

In primăvara agitată a anului 1944 „Străinul" lui Titus Popovici avea 18 ani...

Sub cerul înnorat de război, foamete, nenorociri și bombardamente, chemările și neliniștile primăverii aveau un gust amărui pentru acest tînăr cinstit, foarte inteligent, cu o bogată viață interioară. Atmosfera pestilențială a regimului fascist îl sufoca. Se simțea într-adevăr un străin între pereții școlii unde cu o gălăgioasă nerușinare se bătea toba „războiului sfînt", ca și în mijlocul bandei de „dandy" sătui și nepăsători alcătuită din elevii bogați ai liceului. Incepea să înțeleagă că toată această șandrama trebuie să se prăbușească și se va prăbuși inevitabil. Simțea nevoia acută de altceva, un „altceva" care să însemne deschiderea unor orizonturi libere, pace, fericire.

Conflictul cu societatea burgheză, căutarea înfrigurată a unei ieșiri din mocirla plină de miazme a acestei societăți, este în liniile sale esențiale drama multor generații istovite de exploatare, schilodite de războaie, apăsate sub povara pregătirii sau urmărilor războaielor de pradă — generații cărora burghezia le-a nimicit avînturile și le-a furat tinerețea. Nu arareori reprezentanții intelectuali ai acestor generații, decepționați de aparenta imposibilitate de a rupe cătușele nedreptei orînduiri sociale, se retrăgeau într-un eteric individualism sau alunecau pe panta slujirii claselor dominante. In ochii lor tragedia a devenit melodramă — iar din asemenea false melodrame s-au hrănit o sumedenie de romane pline de dulcegării. Eroii acestor romane se bălăcesc în alambicate raționamente și crize de conștiință, consolîndu-se cu o iluzorie „libertate de gîndire" și cu sterila revoltă în genunchi împotriva claselor îmbuibate, pe care au curaj să le atace numai cu vorba, dar nu și cu fapta.

Eroul lui Titus Popovici e plămădit însă dintr-un alt aluat. E semnificativ că însuși punctul de plecare al romanului este momentul în care elevul Andrei Sabin începe să-și dea seama cît sînt de găunoase chiar și cele mai generoase idealuri neînsoțite de fapte, scuipă cu scîrbă pe deșănțata frazeologie patriotardă și face astfel primul pas către ruptura definitivă cu „cultura" demagogică și dezaxată a unor dascăli ca Suslănescu. Exclus din școală pentru că într-o compoziție a refuzat să înalțe osanale criminalului război anti-sovietic, Andrei înfruntă disprețuitor consiliul profesoral care reprezenta — cu puține excepții — o adunătură de lași, farisei și imbecili. Nu mai e însă, ca în alte dăți, acea simplă frondă a liceanului foarte înzestrat care își bate joc de mediocritatea profesorilor săi. Andrei Sabin a ajuns acum la un alt grad de înțelegere a vieții. In el răbufnesc — deocamdată mai mult instinctiv — nemulțumiri cu mult mai adînci, pornite din același izvor cu durerile grele ale celor mulți.

De aci înainte, revolta sa va deveni din ce în ce mai conștientă și se va identifica tot mai mult cu aceea a maselor largi. Frămîntările lui Andrei, întrebările și problemele care se zbat în el, nu-l izolează în carapacea unei lumi interioare pur raționale. Imprejurările de răscruce ale vieții îl fac să se apropie tot mai mult și să cunoască tot mai bine gîndurile și suferințele oamenilor simpli în mijlocul cărora trăiește. Creșterea eroului se face prin confruntarea permanentă a ideilor și convingerilor sale, cu viața și sentimentele poporului. De mare importanță pentru dezvoltarea lui Andrei este plecarea lui la țară, unde cunoaște nemijlocit tragedia țăranului trimis să moară pe front pentru interese străine; îndată după 23 August Andrei ia parte la exodul acelui uriaș torent de oameni care, după ce au răsuflat ușurați la vestea că e pace, sînt acum siliți să fugă, blestemînd, din calea năvalei armatelor hitleriste care trecuseră granița dinspre Ungaria spre a opune rezistență trupelor sovietice; cu proprii săi ochi, îngroziți și dezgustați, el vede ororile „gărzilor lui Maniu"; în fine chiar și ultimele rămășițe de naivitate i se risipesc atunci cînd se convinge de cameleonismul mîrșav al claselor exploatatoare, gata oricînd să se înfrățească și cu dracul, pentru a-și păstra privilegiile. Și astfel, înainte de a-și fi pus măcar problema apartenenței sale politice, conștiința cinstită și dragostea pentru oamenii muncii, impresiile zguduitoare pe care i le-au lăsat crimele fasciștilor, îl obligă să ia atitudine fățișă în ziarul comunist, demascînd ca martor ocular odioasele diversiuni șovine organizate de maniSto-legionari în Ardeal. Fără să știe încă ce este comunismul, Andrei descoperă că tot ceea ce este mai bun în el îl leagă indestructibil de lupta comuniștilor, de poziția lor concretă față de problemele vitale ale țării.

Prin această dezvoltare a eroului său Titus Popovici surprinde un adevăr istoric foarte însemnat și anume că în anii bătăliilor hotărîtoare pentru victoria regimului nostru democrat-popular, cînd partidul nu avusese încă vreme să desfășoare o largă propagandă de masă a marxism-leninismului, cea mai bună parte a tineretului nostru s-a înrolat cu entuziasm în rîndurile partidului și ale U.T.C.-ului, condusă ca de-o busolă sigură, de devotamentul sincer pentru popor. Adesea însă bagajul ideologic marxist al acestor tineri era încă extrem de sărac, dar îl înlocuia cu succes pasiunea arzătoare, încrederea nestrămutată în dreptul celor ce muncesc la un trai luminos.

Iată de ce Andrei Sabin este un erou tipic. Drumul său — presărat, e drept, cu mai multe complicații de ordin intelectual — e însă în esență drumul a mii și zeci de mii de tineri cărora viața le-a arătat limpede că locul lor este sub faldurile steagului roșu al comuniștilor.

Tînărul care condamnă cu indignare războiul fascisto-antonescian ca pe o pacoste îngrozitoare pentru patria sa, ia fără preget apărarea țăranului oropsit împotriva chiaburului care vrea să scape de front pe spinarea celui sărac, participă, cu sentimentul de a-și îndeplini o datorie firească, la apărarea înarmată contra trupelor fasciste invadatoare și aleargă într-un suflet, clocotind de mînie, să ceară ajutorul soldaților sovietici împotriva organizatorilor de masacre șovine — acesta este fără îndoială unul dintre eroii generației noastre tinere, care a devenit un sprijin de nădejde al partidului.

Evoluția lui Andrei Sabin nu e ferită de piedici, nesiguranțe și zbucium. Marele merit al autorului e însă de a fi reliefat, ca trăsătură dominantă forța morală a eroului, frumusețea lui sufletească pentru care îl admirăm și-l iubim. Frămîntările prin care trece Andrei nu-l coboară în ochii cititorului, căci ele reprezintă treptele unui drum ascendent. Aceste trepte se susțin și se înalță mereu pe pilonii puternici ai legăturii cu poporul, ai respectului neclintit pentru adevăr, ai dragostei reale — nu de paradă — față de patrie. Andrei Sabin nu este nici pe departe intelectualul burghez șovăielnic, ros de pendularea nehotărîtă între cele două mari tabere sociale. Frămîntările sale au cu totul altă semnificație, ele înseamnă căutarea cinstită a adevărului, pe care îl descoperă în lupta înflăcărată pentru o viață mai bună a tuturor celor ce muncesc.

In același timp, dacă evenimentele și încercările acelor luni de mari răsturnări, au însemnat pentru Sabin ruperea hotărîtă a cătușelor trecutului, descoperirea unui nou și măreț sens al vieții, pentru oameni ca Suslănescu — progenitură moșierească, hrănită cu literatură psihologizantă și romantism ieftin livresc și care vrea să pară un „gentilom" al secolului nostru — pentru asemenea indivizi actul de la 23 August și marea încleștare de forțe ce i-a urmat, au reprezentat toboganul deplinei degenerări. E tocmai o prăbușire în tobogan și nu o coborîre în trepte — ceea ce autorul romanului subliniază cu finețe, părăsind brusc tonul ironic și discuțiile „de principii" și lăsînd să cadă o scîrbă și o ură grea asupra acestei lepădături umane, rămase în toată goliciunea nimicniciei și josniciei sale, după ce fațada de hîrtie poleită i s-a năruit.

Iar dacă înainte, în zilele eliminării sale din școală, Andrei se mai putea gîndi la Suslănescu cu un dezgust amestecat cu milă și chiar cu oarecare indiferență, acum, maturizat, tînărul înțelege că această zdreanță de profesor nu este pur și simplu un zero ci un minus, un dușman activ și periculos, vinovat de otrăvirea și mutilarea conștiinței atîtor promoții de elevi. „Intr-o zi o să vă tragem la răspundere"—îi spune Andrei, prevestindu-i chemarea la judecată a educatorilor mincinoși, vînduți burgheziei.

In actul de acuzare al acestor promotori ai obscurantismului, o filă plină de incisivitate e galeria de portrete ale profesorilor din „Străinul", galerie în care apar, alături de Suslănescu, morbida figură a șefului de cuib Stan, blîndul și perfidul iezuit Ioachim Potra, popa Crăioc, prost și vulgar, țanțoșul inspector Ionescu, care face pe el de frică în timpul bombardamentului, ș.a.m.d. Apar ridicoli, în contrastul evident dintre ținuta lor voit majestuoasă și nulitatea pe care în zadar încearcă să și-o mascheze. Însumîndu-i, autorul dezvăluie cu măiestrie numitorul lor comun: reacționarismul cras (în consiliul profesoral), spaima animalică pentru propria piele (în adăpost) servilismul față de puternicii zilei (la banchetul dat în onoarea ofițerilor nemți).

In opoziție cu această clică nefastă, este prezent în carte chipul luminos al profesorului democrat Răducanu, prezență însă, asupra căreia din păcate Titus Popovici trece cu multă superficialitate, minimalizînd-o. Influența unui profesor ca Răducanu asupra lui Andrei Sabin nu poate fi redusă la 2-3 luări de atitudine, în care auzim mai mult niște lozinci decît bătăile unei inimi calde de pedagog. Căci asemenea dascăli cinstiți, care și-au înțeles menirea — și n-au fost puțini din aceștia — au avut un rol binefăcător în educarea de zi cu zi a multor elevi și studenți, răspîndind fără mult zgomot, prin negura groasă a fascismului, razele prețioase ale culturii și umanismului adevărat.

★

Succesul lui Titus Popovici și contribuția sa adusă la împlinirea unei însemnate comenzi sociale ce stă în fața literaturii noastre actuale constă în primul rînd, după părerea noastră, în realizarea imaginii puternice a unui tînăr erou pozitiv al vremurilor noastre, un erou viu, profund uman și cu un fond sufletesc nepătat, un erou a cărui comportare și atitudine față de viață merită a fi date ca exemplu de urmat tinerilor cititori. Talentul cu care sînt descrise întîmplările și emoțiile specifice adolescenței, fac din Andrei Sabin un autentic și apropiat prieten al oricărui tînăr.

Spre marea părere de rău a cititorilor autorul romanului a neglijat una din laturile cele mai caracteristice și mai frumoase ale acestei vîrste — înfiriparea primelor relații de dragoste. Andrei iubește o fată, dar acest sentiment pare a avea în viața și preocupările lui un rol cu totul minor, ceea ce nu corespunde de loc firii avîntate și generoase a eroului.

Nu vom insista prea mult asupra uneia dintre însușirile cele mai remarcabile ale cărții, subliniate pe larg de întreaga critică literară — și anume evocarea plastică a actului istoric de la 23 August 1944 — bineînțeles la proporțiile regiunii ardelene unde se petrece acțiunea — în cadrul unei fresce vaste, care îmbrățișează aproape toate păturile sociale. Autorul a știut să aleagă împrejurări tipice (uneori surprinzătoare prin noutatea lor în literatură) cînd se dezvăluie în chipul cel mai profund și mai firesc trăsături de caracter tipice pentru o întreagă clasă sau categorie de oameni.

Momentul culminant al romanului, unde și talentul epic al autorului se desfășoară cel mai din plin, e fără îndoială fragmentul în care, după întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste, regiunea devine brusc linie a frontului. E un moment de criză care răscolește și pune în mișcare toate straturile societății, scoțînd la iveală poziția lor politică nemistificată, resorturile lor morale cele mai ascunse.

Retragerea în masă a populației civile este determinată de conștiința empirică și foarte realistă a omului simplu, chiar și a celui mai nelămurit politicește, care însă îi cunoaște prea bine pe fasciști ca niște tîlhari și asasini. E o retragere plină de spaimă — dar spaimă omenească —, a omului muncitor care își ferește viața și familia din calea invaziei dușmane, în vreme ce politicianul Varga sau gazetarul — trepăduș Vîlsan sînt cuprinși de o spaimă animalică, de șacal încolțit și derutat. Un episod emoționant, plin de măreție, îl prilejuiește calma și eroica rezistență a muncitorilor, ferm deciși să salveze instalațiile uzinei.

Stăpînind o paletă foarte variată, autorul găsește nuanțele juste atît în redarea cadrului școlar, cît și a celui țărănesc, cu asperități mult mai reliefate, atît în subtilitățile introspecției psihologice, cît și în descrierea scenelor de masă. Iar în zugrăvirea protipendadei național-țărăniste, care colabora cu fascismul și totodată se străduia să-și confecționeze o mască de „rezistență", Titus Popovici se dovedește un caricaturist plin de sarcasm, netemîndu-se să îngroașe liniile caricaturii pînă la grotesc, atunci cînd înseși viciile înfierate și neobrăzarea cu care ele se manifestă ating proporții grotești.

Mediul muncitoresc apare în roman mult mai palid, privit cu ochii unuia care-l cunoaște de departe. Același lucru se poate spune despre chipurile comuniștilor ilegaliști, deși găsim despre ei pagini foarte reușite (de pildă moartea Iuliei Vlad). Evident, autorului nu-i lipsesc posibilitățile de a înfățișa figuri veridice și impresionante de comuniști, dar el n-a adîncit îndeajuns caracterele acestor eroi ai săi. Pe cînd reacțiile și acțiunile personajelor negative sînt îndelung analizate pînă la gestul cel mai mărunt, comuniștii sînt abia schițați. Intîlnirile lui Andrei cu Jurcă și chiar cu Schwartz sînt povestite pe un ton sec și uscat. E limpede că autorul a urmărit să sugereze, în contrast cu intelectualismul maladiv al mediului pe care Andrei îl părăsește, atmosfera sănătoasă, simplă și deschisă din mijlocul comuniștilor — oameni dintr-o bucată, care știu ce vor. Dar din cauza neaprofundării caracterelor, simplitatea se confundă uneori în această parte a romanului cu sărăcia sufletească și astfel căpătăm o perspectivă falsă asupra vieții interioare a comuniștilor.

Insăși viața sufletească a lui Andrei este oglindită cu mult mai șters și mai sumar în ultimele capitole ale cărții; adică tocmai atunci cînd tînărul erou ia contact direct și conștient cu partidul. Titus Popovici s-a grăbit, a trecut cu prea multă ușurință peste această perioadă din viața eroului său, neînțelegînd că tocmai atunci prindea chiag noul, că atunci toate problemele lui Andrei se puneau mai intens și dobîndeau rezolvarea, îmbogățindu-l sufletește și lărgindu-i orizontul de gîndire. Pe de altă parte, autorul nu a știut să redea în culori vii romantismul, pasiunea revoluționară și hotărîrea de luptă ce-i însuflețea pe uteciști. E desigur partea cea mai slabă a romanului. Este de așteptat că romancierul va repara această lipsă în cel de al doilea volum al trilogiei, zugrăvind fizionomia uteciștilor în adevărata ei lumină.

Titus Popovici vădește un talent viguros și surprinzător de matur pentru un tînăr scriitor aflat la primul volum. Sorbind mereu noi forțe din cercetarea atentă a vieții, împletind însușirea învățăturii marxist-leniniste cu munca stăruitoare pentru perfecționarea măiestriei sale literare, el va putea merge cu succes înainte, pe drumul rodnic al realismului socialist.

Titus Popovici: „Străinul" roman — Editura Tineretului 1955.

Cristina Lucian

Stăpînul pădurii

I-s mîinile puternice și svelte.
Știu că în anii mulți au mîngîiat
Lucioasa suprafață de unelte
Și coaja aspră-a trunchiului de brad.
Spre tîmple, de la ochi, mărunte crețuri...
Își strînge pleoapele, din cînd în cînd...
Știu că-n păduri a înfruntat înghețuri
Și viscole, zăpadă, ploi — pe rînd.
I-s ochii obosiți, albit i-e părul;
Știu că de cînd era demult, flăcău,
Tot prin păduri — acesta-i adevărul, —
Il duce-ntreaga viață, pasul său...
E noapte — zi, pornește spre sectoare.
— Se strică „forestierul" uneori,
Adese-aduce bîrne, apa mare
De după ploaia ce sfîșie nori;
Ori alteori, la timp, nu vine pîne.
Un fierăstrău electric ieri s-a rupt...

Obrazu-i e țepos, subțire, supt.
Și totuși nu poți spune că bătrîn e.
Ți-ar spune „Nu-s!"
și el, cu neclintire
Și n-ar putea să zică într-alt fel:
In el pădurea-i, tînără, subțire,
Iară pădurea toată-nseamnă el.
Il văd în zori, în ceasul dimineții.
Își ține-n mînă șapca. S-a oprit.
Da, el, neobosit ca toți drumeții,
O clipă-n drumu-i pare țintuit.
Se profilează-acum pe-a zării ramă.
In jur i-nalță brazii, scut bătrîn.
In soare pare monument de-aramă,
El,
om,
pădurii-acesteia, stăpîn!

Victoria Ionescu

În maiul vieții...

In maiul vieții am intrat.
Mi-e primăvară amețitoare.
Cînd oare a mai răsărit
Atîta iarbă, atîta floare?

S-ar cuveni să mă închin
Cu mîinile împreunate,
Dar ochii-s spre-nălțimi chemați
De-atîtea fulgere bogate.

Cu vrednicie de stăpîn
Imi număr eu averea nouă.
Și știu de fiecare fir,
De fiecare strop de rouă.

Și număr, număr ne-ncetat,
Mi-s albe nopțile de-o vreme.
Tu, mamă, nu mă mai certa,
Că n-am odihnă nu te teme.

Cum aș putea să dovedesc
Așa minune de avere!
Și-apoi să număr nu-i de-ajuns
Să o-ngrijesc mi se mai cere,

Să stau de veghe, nu cumva
Să mi-o știrbească-n taină furii,
Și pentru vară să învăț
Ințelepciunile căldurii.

10 ani de la moartea lui Bela Bartok

Un mare muzician democrat

În aceste zile, în preajma împlinirii a zece ani de cînd Bela Bartok a încetat din viață, în toată lumea muzicienii înaintați și alături de ei, numeroși iubitori de muzică, participă cu însuflețire la manifestările artistice organizate cu acest prilej.

Desigur însă că numele lui Bartok se leagă în primul rînd de viața și muzica poporului său. Vorbind despre căile dezvoltării muzicii maghiare contemporane, este imposibil să nu amintești rolul de ctitor pe care Bartok îl are în renașterea artei muzicale a patriei sale. Astăzi muzicienii maghiari caută să continue cele mai bune tradiții ale creației lui Bartok, tradițiile legăturii cu poporul și arta sa, ale îndrăznelii creatoare.

La noi în țară, comemorarea morții lui Bela Bartok răscolește cu atît mai mult sufletele iubitorilor de muzică, cu cît marele artist a avut strînse legături cu muzica și muzicienii romîni, a nutrit sentimente de profundă dragoste pentru poporul nostru. Bela Bartok a făcut ample culegeri și notări științifice de muzică populară romînească în Bihor, în Hunedoara, în Maramureș. Colindînd cătunele patriei noastre el a ajuns să cunoască bine sufletul poporului și niciodată — nici chiar în momentele de cea mai ascuțită încordare a relațiilor dintre guvernele reacționare de pe atunci ale Ungariei și Romîniei — el nu a confundat poporul cu mai marii vremii. Astfel, într-un timp cînd naționaliștii maghiari și romîni — fiecare pe limba lor — îl insultau în mod josnic pe Bartok care era preocupat de folclorul nostru, el nota: „Printre țărani domnește liniștea... în ei nu există nici urmă de ură față de alte popoare... aceasta este răspîndită de „cercurile înalte..."

Poziția militantă înaintată a lui Bartok, ideile sale juste, întemeiate pe o profundă dragoste față de poporul său și pe respectul pentru alte popoare, și-au pus pecetea asupra creației sale componistice. Încă de la primele începuturi creatoare Bartok a vădit patriotismul său, compunînd poemul simfonic „Kossuth" care reînvia, într-o vreme cînd poporul maghiar încă nu-și căpătase independența națională, eroismul luptătorilor revoluționari de la 1848. Deși în această operă individualitatea creatoare a lui Bartok nu se manifestă încă în toată amploarea ei, ea purtînd atunci semnele influenței romantismului tîrziu, Bartok a repurtat cu ea un mare succes social-artistic. În acea vreme, Bartok, alături de Zoltan Kodaly, căutînd soluții noi pentru dezvoltarea muzicii contemporane în general și a muzicii naționale în special, și-a început activitatea prodigioasă de folclorist. Într-o epocă în care compozitorii decadenți „găseau" rezolvarea acestor probleme în felurite „izme" năstrușnice, în curente „pure" rupte de viață, de sufletul omenesc, Bartok aducea elemente noi în istoria muzicii apropiindu-se de popor, de tezaurul creației sale, asimilînd și valorificînd inepuizabilul folclor maghiar, romîn, slovac, rutean etc.

Datorită activității sale de folclorist, Bartok a putut să răspundă cerinței pe care o punea el însuși în fața creatorilor de muzică: „Compozitorul trebuie să cunoască muzica populară a țării sale și să stăpînească mijloacele ei de expresie, în aceeași măsură ca poetul limba maternă".

Cuprinzătoarea creație a lui Bela Bartok îmbrățișează mai toate genurile muzicii: genul dramatic („Castelul lui Barbă albastră", „Prințul sculptat în lemn", „Minunatul mandarin") genul simfonic (trei concerte pentru pian și orchestră, concertul de violă, cel de vioară, concertul pentru orchestră, divertismentul pentru orchestră de coarde), genul muzicii de cameră (sonatele, cantatele etc), muzica vocală (Cantata profană) ș.a.m.d.

Drumul creator al lui Bartok — caracterizat prin neobosita căutare a unor căi noi în artă, pentru a exprima cu sensibilitate problematica vremurilor sale — nu a fost lipsit de ocolișuri și impasuri. Nu trebuie să uităm că Bartok își desfășoară activitatea într-o vreme în care dominante erau curentele așa zis moderniste. Bartok a găsit însă în muzica populară acel sprijin de care avea nevoie și pe acest făgaș a ajuns la culmi artistice. Evident, în creația sa, Bartok nu s-a mărginit a prelua melodii populare și a le cita ca atare în opera sa (deși a făcut și aceasta), ci a ajuns la o formă de înaltă sinteză, de redare a esenței muzicii populare.

Experiența creatoare a lui Bela Bartok este un neprețuit izvor de învățăminte pentru muzicienii noștri, care pot găsi în ea răspunsuri la multe din problemele care-i frămîntă în legătură cu muzica noastră națională și înflorirea ei. De aceea studiul sistematic al creației bartokiene se impune de la sine ca o cerință de seamă pentru compozitori în general și mai ales pentru cei tineri. Pe de altă parte, difuzarea cît mai largă a muzicii lui Bartok trebuie să constituie o preocupare permanentă a radio-ului și a instituțiilor noastre muzicale.

De la Bela Bartok nu ai a învăța numai meșteșug sau tehnică artistică. Bela Bartok a fost un artist-cetățean, însuflețit de concepții artistice avansate, un democrat convins, dușman consecvent al fascismului. În 1938, după „Anschluss" (anexarea Austriei de către hitleriști) el scria: „În prezent planează pericolul inevitabil ca și Ungaria să cadă în mîinile acestui regim criminal banditesc. Problema este numai cînd și cum se va produce acest lucru. Nu pot să-mi dau seama cum aș mai putea trăi după aceea într-o astfel de țară, sau cum aș mai putea scrie... ceea ce este același lucru".

În acele împrejurări ale invaziei fasciste asupra Europei, el s-a exilat în S.U.A. Aci nu s-a bucurat de o viață luminoasă, a îndurat lipsuri și sărăcie. „Situația noastră se înrăutățește din an în an. Niciodată în viața mea — scria el — de cînd îmi cîștig pîinea, adică de la 20 de ani, nu m-am aflat într-o situație atît de groaznică ca aceea în care voi cădea poate într-un viitor apropiat". Sărac, neînțeles de publicul american, grav bolnav, Bela Bartok a murit la 26 septembrie 1945. El a fost înmormîntat pe cheltuiala societății autorilor și dus la groapă de numai cîțiva oameni.

Una din ultimele sale bucurii i-o adusese vestea eliberării Ungariei. „Vreau să mă întorc definitiv în patrie" — scria el atunci. Bartok-omul nu s-a reîntors în patrie. Dar opera sa trăiește în mijlocul poporului maghiar. Numele său este înconjurat de dragostea și respectul tuturor. Faima sa crește mereu, făcînd înconjurul pămîntului și geniul său luminează drumul multor compozitori înaintați ai vremii noastre, încălzește inimile milioanelor de iubitori ai muzicii.

C. TEODORIU

Pe scurt!

Intre om și mașină

Între lucrările noi ale căror apariții le semnalăm de la săptămînă la săptămînă, merită atenție roadele artistice ale unei brigăzi de creație — chiar dacă nu închegată organizatoric — cuprinzînd poeți tineri și vîrstnici (Emilia Căldăraru, George Dan, Florin Mugur, Rusalin Mureșan, Cristian Sîrbu, Violeta Zamfirescu) și care a stat cîtăva vreme în mijlocul lucrătorilor uzinei „23 August". Valoroasa inițiativă s-a soldat cu o serie de poezii modest intitulate: „Instantanee" și publicate în nr. 8 al revistei „Viața Romînească".

Cristian Sîrbu înscrie în poezia „Măgarul lui Malaxa" pecetea rîsului necruțător și amar pe fruntea trecutului. Violeta Zamfirescu urmărește cu succes simțămintele contradictorii care l-au încercat pe muncitorul plecat să ajute mecanizării muncilor agricole („Spre inimi bați poteci înguste-amare..."), simțămintele omului înaintat la prima întîlnire cu cei care mai păstrează „adînca urmă-a vechilor batjocuri / Ne-ncrederi ce le ațîță-n inimi focuri."

Contactul cu oamenii uzinei i-a prilejuit lui Florin Mugur crearea unui frumos portret de tînăr („Visătorul"), constructor plecat asupra planșetei de lucru. În intimitatea interiorului zugrăvit minuțios răsună „pașii unor alte vremuri". „Nu-s puternici pașii, hotărîți și duri. / Viitorul are chip de tînăr încă. / Are ochi albaștri, inspirați și puri / Îndrăgește pacea serilor adîncă. / Seamănă cu-n tînăr care-acum, tăcut / Stînd plecat pe-o planșă calculează, scrie. / Tînărul nu știe tot ce-i de știut /Însă viitoru-l bănuie și-l știe. /

Acest prim contact cu uzina a dat însă la iveală și faptul că autorii „Instantaneelor" sînt încă departe de a avea un ochi încercat, d[illegible]ns să vadă sufletul omului în loc de mecanismul mașinii. Emilia Căldăraru care mărturisește: „M-atrage magic splendida planare / A podului rulant, în hala-ncinsă / O curioasă pasăre, desprinsă / Din epoci geologice îmi pare", / realizează mult mai bine versurile despre podul rulant și „titanele prăzi" pe care el le ține în ghiare, decît versurile care-l au ca erou pe omul ce mînă podul rulant; promisiunea care încheie poezia rămîne să fie îndeplinită altădată: „Da, voi slăvi această mînă care / Îngemănează-n ea, ca-ntr-un tezaur, Și gingășii și încordări de faur / Slăvi-voi mîna clasei muncitoare". /

George Dan, propunîndu-și să închine un imn impresionantului cadru în care se desfășoară munca oțelarilor, nu reușește decît să facă auzite acordurile stridente ale unor binecunoscute instrumente de suflat: „Tu, clasă muncitoare, sub roșiile stindarde / Topește și sudează, preschimbă și răscoace" etc., etc. Boghiurile, roțile și osiile pentru locomotivă acoperă perfect omul în poezia intitulată: „Privind lingoul roșu". Noi credeam că de mult au rămas îngropate asemenea versuri de esență proletcultistă: „O inimă-i lingoul ce arde-n via pară / și eu aș vrea în versuri să ard precum lingoul / Ce-și varsă trandafirii pe vatra refractară! / — Lingoule, -n cuvinte vreau să-ți închid ecoul!"(?!)

Sublinierea repetată în mai multe poezii că nu mașina ci omul e elementul primordial în uzină, fiind în realitate un adevăr de la sine înțeles, rămîne în aceste versuri o simplă declarație care din păcate nu decurge din țesătura organică a poeziilor.

Așteptăm însă roadele viitoare ale poeților, cu convingerea fermă că rîndurile lui Rusalin Mureșan din poezia „Șpanul" — pe care ne îngăduim să le parafrazăm aici — nu vor rămîne fără ecou:

Sînt muncitori. Nu strălucesc, nu cheamă,
Dar prin uzină te preumbli-n van
Dacă-ntre-atîtea lucruri bagi în seamă
Doar aurora falsă-a unui șpan.

S. VLAD

Filme — portret

Dorinței firești a oamenilor muncii de a se apropia de viața și personalitatea oamenilor de seamă ai literaturii, artei științei și culturii noastre, îi răspunde inițiativa Studioului „Alexandru Sahia" de a crea scurte și instructive filme-portret. Primul dintre acestea este medalionul cinematografic închinat artistului poporului Ion Manolescu.

Pe artistul poporului Ion Manolescu îl cunosc mulți dintre tinerii noștri. Nu toți au avut însă posibilitatea de a vedea pe scenă cele mai bune din creațiile sale și — mai ales — de a-i cunoaște îndeaproape personalitatea, rodnica activitate creatoare de-a lungul unei cuprinzătoare cariere în teatru. Acest prilej le e oferit acuma de film.

Răsfoind parcă înaintea noastră filele caietului de însemnări și amintiri ale maestrului, autorii filmului (regizor: Radu Hangu, operator H. Robescu, comentariu: Lucia Demetrius) s-au oprit asupra unor momente principale din viața și munca artistică perseverentă desfășurată ani în șir de actorul Ion Manolescu. Fotografii, afișe, programe din trecut se perindă pe ecran într-o succesiune dinamică, însoțite de comentariul care evocă începuturile artistice și cele dintîi biruințe pe scenă ale marelui artist. Miezul filmului îl constituie — cum era și normal, dat fiind lipsa unor documente filmate din trecut și avîntul artei interpretative a lui Ion Manolescu în anii din urmă — partea înfățișînd multilaterala înflorire a talentului său în condițiile puterii populare. Sînt astfel imortalizate pe banda sensibilă a peliculei, scene din „Cadavrul viu", „Azilul de noapte", „Manasse", „Fiul meu", „Regele Lear" etc. care înseamnă tot atîtea creații remarcabile realizate de maestrul Ion Manolescu. Realizatorii au încununat filmul în chip fericit cu imaginea eforturilor neobosite ale actorului care — mereu tînăr, în ciuda vîrstei, a părului argintiu — își dedică și azi talentul, puterea creatoare, dezvoltării artei teatrale romînești.

Filmul „Un artist al poporului — Ion Manolescu", interesant și instructiv pentru masele largi de spectatori, este cu deosebire folositor tinerilor actori și studenților din Institutele de teatru care găsesc în el învățăminte artistice de preț și exemplul unei vieți puse fără rezerve în slujba artei realiste.

Rămîne ca Studioul „Alexandru Sahia" să pășească mai departe pe drumul început cu acest film, realizînd noi asemenea medalioane cinematografice despre fruntașii iubiți și respectați ai vieții noastre literare, artistice și științifice.

MIRCEA ANDREI

Pe timpul iernii, animalele trebuie să primească nutreț de bună calitate. Pregătirea nutrețului murat constituie de aceea o preocupare principală a oamenilor muncii de pe ogoare.

In aceste zile, și la gospodăria de stat Coțușca, regiunea Suceava, se muncește intens pentru însilozarea furajelor. Brigadierul zootehnic Constantin Adochiței, Erou al Muncii Socialiste, urmărește îndeaproape bunul mers al însilozării. Iată-l, în fotografie, controlînd calitatea nutrețului în curs de însilozare.

Foto: AGERPRES

Lucrările celei de a 7-a Conferințe naționale de tuberculoză

Vineri au continuat lucrările celei de a 7-a Conferințe naționale de tuberculoză.

În ședința de dimineață a fost prezentat raportul nr. 2: „Tratamentul chirurgical al tuberculozei cavitare", de prof. dr. L. Daniello și conf. dr. C. Cărpinișan.

În a doua parte a ședinței de dimineață au fost prezentate comunicări la raportul nr. 2: „Pneumotoraxul extraperiostal" de dr. T. Kirileanu, „Pneumotoraxul extra-musculo-periostal" de doctorii A. Andrian, Gh. Cojocaru și S. Oprișescu, „Blocajul extra-musculo-periostal" de doctorii A. Oncescu, D. Vernea, N. Oncescu și M. Marcovici, „Toracoplastia limitată cu apicoliză largă" de doctorii E. Pop și Gh. Iacob, „Înfundarea cavitară" de doctorii A. Oncescu, M. Marcovici și N. Oncescu, „Contribuțiuni la tratamentul local al cavernelor tuberculoase" de conf. dr. C. Cărpinișan, dr. I. Gologan, dr. S. Dumitrescu, dr. A. Scurei și „Contribuțiuni la studiul tratamentului chirurgical în focar în tuberculoza pulmonară" de doctorii E. Pop, Gh. Iacob și M. Gramatopol.

În ședința de după amiază a fost prezentat raportul nr. 3: „Caverna tuberculoasă la copil și adolescent și tratamentul ei" de conf. dr. M. Grubea, dr. O. Ivancenco și dr. M. Buzescu; comunicarea la raportul nr. 3: „Rezultatele tratamentului chirurgical al tuberculozei la copil și adolescent" de dr. O. Ivancenco, raportul nr. 4: „Reîncadrarea în muncă a cavitarilor tuberculoși" de dr. T. Veber, Gh. Bungețeanu și D. Hagiescu, precum și comunicările la raportul nr. 4.

Au fost prezentate de asemenea comunicările: „Folosirea rezecției pulmonare în formele cavitare ale tuberculozei", de prof. dr. N. M. Amosov (U.R.S.S.), „Rezecție de plămîni în tuberculoza pulmonară" trimisă de dr. Huang Șia-te (R. P. Chineză), „Observații cu privire la tratamentul chirurgical al tuberculozei pulmonare" de dr. Fritz Anstett (R.D. Germană), „Formele cavitare ale tuberculozei infantile" de dr. Libușe Podeștova (R. Cehoslovacă), „Experiența noastră în închiderea cavernelor tuberculoase pulmonare secundare, prin tratamentul cu antibiotice" și „Experiența noastră în tratamentul chirurgical al cavernei tuberculoase pulmonare" de docent dr. Ștefan Todorov (R.P. Bulgaria).

Lucrările conferinței continuă.

INFORMAȚIE

La asociația corespondenților presei străine din Capitală, a avut loc vineri seară o reuniune consacrată celei de a 6-a aniversări a proclamării Republicii Populare Chineze.

La reuniune au participat numeroși ziariști romîni și străini.

Fan Iun, al 3-lea secretar al Ambasadei R. P. Chineze la București, a vorbit despre marile înfăptuiri ale poporului chinez în cei 6 ani care au trecut de la proclamarea Republicii Populare Chineze.

Primul concurs internațional de motocros

Amatorii sporturilor mecanice din țara noastră și în special cei din Orașul Stalin vor avea prilejul să asiste în curînd la desfășurarea primului concurs internațional de motocros organizat în R.P.R. — de către Asociația Voluntară pentru Sprijinirea Apărării Patriei.

Intre 16 și 19 octombrie 1955, cei mai buni motocicliști reprezentînd organizațiile similare din Uniunea Sovietică, Republica Populară Chineză, Republica Populară Polonă, Republica Cehoslovacă, Republica Populară Ungară, Republica Populară Bulgaria, Republica Populară Democrată Coreeană, Republica Populară Mongolă și Republica Populară Federativă Iugoslavia au fost invitați să participe împreună cu alergătorii romîni la primul mare concurs internațional de motocros organizat în patria noastră.

Organizatorii — Asociația Voluntară pentru Sprijinirea Apărării Patriei — acordă acestui mare concurs internațional o deosebită importanță.

Concursul internațional de motocros va cuprinde patru probe distincte, cu clasamentul separat, după cum urmează: proba individuală pentru bărbați pe distanța de 100 km., proba individuală pentru femei pe distanța de 35 km., proba pe echipe (națiuni) pentru bărbați pe distanța de 100 km. și proba pe echipe (națiuni) pentru femei pe distanța de 35 km.

Avînd în vedere experiența trecută cît și întrecerile de acest gen ce s-au desfășurat anul acesta în alte țări, organizatorii au ales un traseu foarte variat, greu cuprinzînd terenuri mlăștinoase, treceri de ape, urcușuri grele, astfel încît concurentul va fi supus unui efort maxim. În total, traseul cuprinde 18 km porțiune muntoasă și 32 km. cîmpie.

I. K. Paasikivi își exprimă satisfacția pentru succesul tratativelor sovieto-finlandeze

HELSINKI 23 (Agerpres). — TASS transmite: In seara zilei de 22 septembrie, președintele Republicii Finlandeze, I. K. Paasikivi, a rostit la radio o cuvîntare consacrată rezultatelor tratativelor sovieto-finlandeze. I. K. Paasikivi a spus printre altele:

Cetățeni!

M-am înapoiat de la Moscova din cea de a 7-a călătorie pe care am făcut-o în vederea tratativelor. Pînă acum mă înapoiam de acolo nemulțumit. Acum sînt pentru prima oară mulțumit.

Sînt mulțumit de rezultatele concrete obținute.

Referindu-se la prelungirea cu 20 de ani a termenului valabilității Tratatului de prietenie din 6 aprilie 1948, președintele Paasikivi a declarat:

In tratatul de prietenie se constată dorința Finlandei de a rămîne în afara intereselor marilor puteri. Articolele 1 și 2 ale Tratatului, care se referă la poziția Finlandei în caz de război, dădeau naștere la îndoieli. In discursul rostit de mine la radio în 1948 am explicat aceste chestiuni. Dacă țara noastră sau Uniunea Sovietică va deveni obiectul unei agresiuni militare prin teritoriul Finlandei, noi sîntem obligați să apărăm inviolabilitatea teritoriului nostru cu toate forțele de care dispunem și dacă vom avea nevoie de ajutor, îl vom primi din partea Uniunii Sovietice, potrivit înțelegerii cu privire la aceasta. Toate acestea sînt clare și firești. Nimeni nu trebuie să obiecteze împotriva lor. Prevederile articolului 2 privitor la consultarea obligatorie după constatarea de către cele două părți a existenței primejdiei unui atac militar împotriva Finlandei decurge de asemenea din împrejurările existente și nu supune situația noastră nici unui risc.

Președintele a declarat că, după părerea sa, textul tratatului nu necesită lămuriri.

In afară de aceasta trebuie amintit, a declarat el, că Finlanda s-a obligat încă prin Tratatul de pace din 1940 să nu participe la nici o alianță și să nu participe la coaliții îndreptate împotriva Uniunii Sovietice. Dacă s-ar întîmpla într-adevăr ca vreo putere străină să atace Uniunea Sovietică prin teritoriul Finlandei, iar Finlanda ar sta la o parte cu mîinile încrucișate și ar urmări evenimentele, ar însemna de fapt că ea este de partea agresorului și că îl încurajează, ceea ce ar contraveni spiritului tratatelor pașnice. Intr-adevăr, cuprinsul articolelor 1 și 2 ale Tratatului de prietenie constituie o traducere în fapt a principiului care stă la baza tuturor tratatelor noastre de pace.

In încheiere, președintele Paasikivi a spus:

Tratatul de prietenie din 6 aprilie 1948 este în vigoare de aproape opt ani. De cînd este el valabil, în lume se desfășoară un înverșunat război rece. În ciuda acestui fapt, Tratatul nu ne-a pricinuit nici un fel de piedică sau neplăcere cu excepția comentariilor care apar din cînd în cînd în ziare despre primejdia care ne-ar amenința din partea Uniunii Sovietice în legătură cu Tratatul, comentarii care întotdeauna se dovedeau mincinoase. În perioada valabilității Tratatului de prietenie, relațiile noastre cu Uniunea Sovietică, care constituie una din problemele cele mai importante ale politicii noastre externe, s-au îmbunătățit an de an. Sper și sînt convins că acordurile semnate, care vor fi prezentate spre examinare și aprobare parlamentului, vor consolida această evoluție fericită.

Ședința Consiliului de Miniștri al R. D. Germane

BERLIN 23 (Agerpres). — A.D.N. transmite: Departamentul presei de pe lîngă primul ministru al R. D. Germane a dat publicității un comunicat asupra ședinței din 22 septembrie a Consiliului de Miniștri al Republicii Democrate Germane. Ședința a fost consacrată discutării rezultatelor tratativelor de la Moscova dintre delegațiile guvernamentale ale R. D. Germane și Uniunii Sovietice. Ședința a fost prezidată de primul ministru Otto Grotewohl.

O. Nuschke, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, a prezentat un raport asupra rezultatelor tratativelor de la Moscova.

După discuții amănunțite, Consiliul de Miniștri a aprobat activitatea desfășurată de delegația guvernamentală a Republicii Democrate Germane în timpul tratativelor de la Moscova și rezultatele acestor tratative.

Consiliul de Miniștri a hotărît să prezinte spre ratificare Camerei Populare a R. D. Germane Tratatul cu privire la relațiile dintre Republica Democrată Germană și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, care a fost semnat la Moscova la 20 septembrie 1955.

Convocarea unei ședințe a Camerei Populare a R D. Germane

BERLIN 23 (Agerpres). — A.D.N. transmite: Pentru 26 septembrie a fost fixată o ședință a Camerei Populare a Republicii Democrate Germane care va asculta și va discuta cu acest prilej declarația guvernamentală în legătură cu tratativele de la Moscova dintre delegațiile U.R.S.S. și R. D. Germane referitoare la tratatul cu privire la relațiile dintre Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste și Republica Democrată Germană încheiat la Moscova

Bundestagul R. F. Germane a votat în unanimitate pentru stabilirea de relații diplomatice cu U. R. S. S.

BONN 23 (Agerpres). — După cum a anunță agenția France Presse, în urma dezbaterilor care au avut loc la 23 septembrie pe marginea declarației cancelarului Adenauer asupra tratativelor de la Moscova dintre delegațiile guvernamentale ale R. F. Germane și Uniunii Sovietice, Bundestagul R. F. Germane a votat în unanimitate pentru stabilirea de relații diplomatice între Republica Federală Germană și Uniunea Sovietică.

Scurte știri

● Comitetul Executiv al Uniunii societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie din U.R.S.S. a acordat suma de 100.000 ruble pentru ajutorarea sinistraților din regiunile S.U.A. care au avut de suferit de pe urma inundațiilor.

● Agenția France Presse relatează că ministrul de externe al Republicii Federale Germane, Heinrich von Brentano, va sosi la 27 septembrie la New York, unde va participa la convorbirile miniștrilor de externe ai S.U.A., Angliei și Franței consacrate pregătirii conferinței miniștrilor de externe ai celor patru puteri care va începe la 27 octombrie la Geneva.

● La 23 septembrie a avut loc o ședință a ambasadorilor R. P. Chineză și S.U.A. În comunicatul comun dat publicității se arată că în cadrul ședinței a avut loc un schimb de informații cu privire la îndeplinirea de către părți a acordului cu privire la repatrierea persoanelor civile. A avut loc de asemenea un schimb de păreri în ceea ce privește punctul 2 de pe ordinea de zi a tratativelor. Următoarea ședință va avea loc la 28 septembrie.

Admiterea R. P. R. la O. N. U. — un drept legitim al țării noastre

Ziarele de ieri publică telegrama trimisă de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej președintelui Adunării Generale a O.N.U. prin care se reînnoiește cererea ca actuala sesiune a O.N.U. să rezolve favorabil problema admiterii Republicii Populare Romîne în această organizație.

Satisfacerea cererii noastre îndreptățite, ca și a altor țări de a intra în O.N.U. ar constitui în momentul actual o dovadă concretă a dorinței statelor care în trecut s-au opus acestui drept legitim, de a contribui la destinderea încordării internaționale. După cum se știe de mai mulți ani reprezentanții Statelor Unite și ai puterilor care o urmează împiedică prin tot felul de manevre admiterea R. P. R. ca și a altor țări în O.N.U. Așa cum sublinia chiar și agenția „France Presse", nu demult, țările îndreptățite să facă parte din O.N.U. „au fost ținute în afara organizației internaționale din cauza războiului rece", căci guvernanții S.U.A. ar dori ca în O.N.U. să nu intre decît acele state cu regimuri politice pe placul cutărui sau cutărui politician american, în vreme ce Uniunea Sovietică cere intrarea simultană în O.N.U. a celor 14 state care au solicitat acest lucru: Albania, Bulgaria, R.P.R., Ungaria, R. P. Mongolă, Austria, Islanda, Italia, Libia, Nepal, Portugalia Finlanda, Iordania și Ceylon.

În prezent cînd în viața internațională se conturează un început de slăbire a relațiilor încordate dintre Răsărit și Apus, problema primirii de noi state în O.N.U. face parte integrantă din problemele ce ar putea contribui la „încălzirea" atmosferei înghețate pînă nu demult de promotorii occidentali ai „războiului rece".

In acest sens tocmai, ca și în rezolvarea altor probleme internaționale, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej transmite Adunării Generale a O.N.U. „urările guvernului R.P.R. ca actuala sesiune să aducă o contribuție importantă la destinderea relațiilor internaționale, la întărirea păcii și securității și la dezvoltarea relațiilor de colaborare pașnică între toate popoarele lumii".

Aportul țării noastre la îndeplinirea țelurilor pentru care militează întreaga opinie publică mondială — o mai bună înțelegere între state — a fost marcat prin acțiuni concrete.

În domeniul relațiilor sale externe guvernul țării noastre are legături de strînsă prietenie cu țările lagărului socialist, în frunte cu Uniunea Sovietică. Totodată, bazîndu-se pe principiul coexistenței pașnice între state cu orînduire socială sau politică diferită, țara noastră dezvoltă legăturile comerciale și culturale cu nenumărate alte țări. Este știut că în urmă cu cîtăva vreme au fost stabilite relații diplomatice cu India și au fost îmbunătățite legăturile cu R.P.F. Iugoslavia. Reprezentanți ai guvernului nostru au afirmat în cîteva rînduri dorința de a se stabili legături și cu alte țări din Balcani cum ar fi Grecia, ca și dorința de a îmbunătăți relațiile cu Turcia.

Primirea țării noastre în O.N.U. ar face ca aportul R.P.R. în rezolvarea pe căi pașnice a problemelor internaționale să fie și mai largă. De asemenea admiterea R.P.R. în O.N.U. ar putea contribui și la dezvoltarea legăturilor comerciale, spre folosul economiei mondiale. Dealtfel, țara noastră întreține legături comerciale cu 55 de țări în timp ce în 1950 făcea comerț numai cu 29 de state.

Intr-o altă problemă însă cum e aceea a schimburilor culturale, a vizitelor nu este nevoie să aducem vreo cifră, ci e destul să privim prin București sau în localitățile noastre de odihnă. Intîlnești nenumărați vizitatori străini, oameni de cele mai diferite profesii, cu convingeri politice deosebite. Oameni de afaceri cum au fost conducătorii unor mari societăți japoneze, reprezentanți de seamă ai culturii și științei, sportivi cum au fost cele cîteva sute de participanți la campionatele europene de tir, ziariști cum sînt corespondenții ziarelor „New York Times" (S.U.A.) și „New Statesman and Nation" (Anglia) ne-au vizitat sau ne mai vizitează încă țara. Există de altfel și o cifră globală: In acest an, au fost oaspeți ai R. P. R. 13.000 de persoane din 48 de țări.

Acestea sînt faptele, și numai cîteva dintre ele.

Judecînd lucid toate acestea, unele guverne ale statelor occidentale susțin ideea admiterii simultane în O.N.U. a celor 14 țări și nu așa cum doresc guvernanții S.U.A. care urmăresc să intre în O.N.U. numai acele state a căror guverne urmează politica lor. În acest sens este cunoscută declarația făcută de Casey, ministrul de externe al Australiei care a spus: „A sosit timpul ca un număr mai mare de țări, atît comuniste cît și necomuniste, să fie admise în O.N.U., a sosit timpul să se facă un efort real pentru universalizarea O.N.U." Mai poate fi citat și raportul secretarului general al O.N.U., Hammarskjoeld care spunea: „Evenimentele acestui an au dovedit necesitatea lărgirii participării la O.N.U., pentru a deveni universală și a fi mai eficace în efortul de rezolvare a problemelor mondiale". Trebuie amintită de asemenea recenta rezoluție a conferinței Federației Mondiale a Asociațiilor pentru Națiunile Unite care s-a pronunțat în favoarea ideii universalității O.N.U. Cu prilejul acestei conferințe a fost primită ca membră a acestei Federații și Asociația pentru Națiunile Unite din R.P.R.

La sesiunile trecute ale O.N.U., poziției cunoscute a Uniunii Sovietice și a celorlalte state democratice reprezentate în O.N.U. care cer admiterea simultană în O.N.U. a 14 state indiferent de regimul lor politic dacă îndeplinesc cerințele Cartei O.N.U. i s-au raliat și alte numeroase state.

Rămîne ca acum Statele Unite și puterile care o urmează să dea dovadă de înțelegere a noului spirit existent în relațiile internaționale și să pună capăt politicii obstrucționiste prin care aproape jumătate din țările Europei și numeroase state asiatice, nu pot participa la lucrările O.N.U. Este știut că opinia publică mondială a primit cu vădită dezaprobare poziția reprezentanților S.U.A. la O.N.U. care prin acțiunile lor au împiedicat și cu ocazia acestei sesiuni a Adunării Generale restabilirea drepturilor legitime ale marelui stat chinez în O.N.U. O astfel de poziție nu poate favoriza cu nimic progresul pe calea înțelegerii între state. Rămîne de văzut acum care sînt acele guverne care susțin declarațiile prin acte concrete urmărind adîncirea atmosferei de destindere în relațiile internaționale, prin rezolvarea pozitivă a problemelor înscrise pe ordinea de zi a O.N.U.

Tineretul patriei noastre sprijină cu hotărîre cererea guvernului nostru ca Republica Populară Romînă să fie admisă în O.N.U. considerînd că acesta este un drept legitim al poporului nostru.

Comunicat cu privire la tratativele sovieto-japoneze

LONDRA 23 (Agerpres). — TASS transmite: La 23 septembrie s-a dat publicității la Londra următorul comunicat comun cu privire la tratativele sovieto-japoneze:

„La 21 septembrie, între delegațiile sovietică și japoneză a avut loc un schimb de păreri în problema procedurii continuării tratativelor. Părțile au căzut de acord să întrerupă pentru scurt timp tratativele deoarece șeful delegației japoneze, dl. Mațumoto, va pleca la Tokio pentru a se consulta cu guvernul său. Părțile au căzut de asemenea de acord ca tratativele să continue după întoarcerea d-lui Mațumoto la Londra. In timpul absenței d-lui Mațumoto, în caz de nevoie, tratativele se vor desfășura între împuterniciți: din partea U.R.S.S. însărcinatul cu afaceri ad-interim al U.R.S.S. în Marea Britanie, H. Belohvostik iar din partea Japoniei — consilierul delegației japoneze, M. Tafahasi.

Constituțiile burghezo-moșierești și școala

I. Ludo

A treia aniversare a Constituției R.P.R. este un bun prilej pentru tineret să se oprească asupra unuia din aspectele cele mai caracteristice ale vieții politice și sociale pe care o trăia poporul romîn sub regimul constituțiilor trecute: învățămîntul.

Constituția de la 1866 spunea la art. 23 cu privire la învățămînt că: *„Romînii se bucură de libertatea învățămîntului, care este garantată întrucît exercițiul ei nu atinge bunele moravuri sau ordinea publică".*

Prin aceasta, guvernele lui Carol I își rezervau dreptul de a decide — rămînînd totuși „constituționale" — de ce, cînd și în ce măsură învățămîntul atinge „bunele" lor „moravuri" și „ordinea" lor „publică". Cum s-au folosit ele de acest drept, se poate vedea în bilanțul învățămîntului, consemnat în nenumăratele statistici oficiale, care, oricît ar fi vrut, nu puteau ascunde adevărul și care arătau, în anii din ajunul celui de al doilea război, că Romînia ocupa în Europa locul de frunte pe scara analfabetismului.

Mai supărată încă pe școală decît constituția din 1866 a lui Carol I, constituția din 1923 a lui Ferdinand spunea:

„Învățămîntul este liber în condițiile stabilite prin legi speciale și întrucît nu ar fi contrar bunelor moravuri și ordinei publice".

Așadar, guvernele lui Ferdinand, pe lîngă cele două clauze pe care le puneau școlii — să respecte „bunele moravuri" și „ordinea publică" — au adăugat o nouă oprelişte: *„condițiunile stabilite prin legi speciale".* Guvernele lui Ferdinand își luau libertatea de a veni ulterior, ori de cîte ori le-ar fi cerut-o interesele, cu „legi speciale" care, prin natura lor reacționară puteau fi anticonstituționale chiar față de ipocrita lor constituție așa zisă democratică, dar care de drept se numeau constituționale, deoarece ele se găseau prevestite în constituție.

Dar și mai supărată pe școală decît celelalte două constituții a fost constituția din 1938 a lui Carol al II-lea.

„Învățămîntul — grăia articolul 21 al acestei constituții — *este liber în condițiunile stabilite prin legi speciale, și întrucît nu va fi contrar bunelor moravuri, ordinei publice și intereselor de stat".*

Ca să-și apere de primejdia școlii tronul și drepturile sale regale de a jumuli țara, lui Carol II — în a cărui listă nesfîrșită de afaceri figurau pînă și tripourile și casele de prostituție — nu-i mai ajungeau nici „legile speciale", nici „ordinea publică", nici „bunele moravuri". Îi trebuia ceva nou: „interesele de stat", pe care să nu le fi putut cuprinde „legile speciale", sau „ordinea publică", sau „bunele moravuri", încît să fie nevoie să le precizeze în mod deosebit. Trebuie astfel să constatăm că toți regii și toate guvernele lor nu mai știau ce să facă spre a feri țara de învățămînt.

Mai mult decît atît: dacă este ceva de care clasele exploatatoare s-au folosit, mai direct și cu rezultate mai sigure, ca să țină cît mai departe poporul de școală, a fost însăși școala. Mai întîi, școala aceasta își selecționa contingentele de elevi, în marea lor majoritate, din rîndurile claselor înstărite — în dauna copiilor lipsiți de mijloace, cărora cartea le era aproape inaccesibilă. Guvernele burghezo-moșierești au izbutit, cu o artă proprie lor, să facă din școală un dușman de moarte al școlii, din instituția luminii un izvor de beznă, din ceea ce obișnuit se numește un templu al culturii, un focar de incultură. Sub regimurile trecute, școala — cîtă era — avea menirea să răspîndească peste țara întreagă vrajba, invidia, cruzimea, intoleranța printre masele de oameni ai muncii.

Slugile cele mai devotate ale reacțiunii, instrumentele cele mai docile ale marilor bănci și industrii, educatorii cei mai lipsiți de scrupule ai tineretului în spiritul crimei și jafului au fost puși la conducerea școlii burgheze.

O stîrpitură pedagogică de teapa lui Cuza, agent liberal și hoț calificat prins de nenumărate ori asupra faptului, a putut ajunge sub Carol II vice-președinte al consiliului de miniștri, numai pentru că s-a străduit, în decurs de decenii, să arunce tineretul universitar împotriva maselor muncitoare cu lozinci dictate de către Siguranța generală a statului burghezo-moșieresc. Nenumărați agenți ai acestei instituții de represiune au trecut în galeria nemuritorilor ciomăgași culturali fiindcă au izbutit să facă după primul război mondial, din licee și universități niște taverne didactice, unde elevilor, studenților și profesorilor cinstiți le era de multe ori pur și simplu frică să se aventureze.

Toți miniștrii instrucțiunii publice au putut fi miniștri ai instrucțiunii publice pentru că s-au conformat „constituției" statului lor și s-au priceput să mențină școala în limitele „ordinei publice". Toți miniștrii instrucțiunii publice s-au străduit să facă din școală un instrument al „ordinei publice". Ministerul instrucțiunii publice și ministerul de interne al ordinei publice erau două instituții, care, în realitate, nu făceau decît una. Un ministru al instrucțiunii publice burgheze știa că școala primară, gimnaziul, liceul, universitatea trebuie să sprijine siguranța generală a statului, poliția, jandarmeria, armata, împotriva maselor muncitoare de la țară și de la orașe.

De aceea, abecedarele, cărțile de citire, religia, istoria, pînă și geografia trebuiau să semene în sufletul copiilor, respectul pentru marile figuri de asasini și exploatatori ai maselor, trecuți ca eroi în istorie, devotamentul pentru rege, a cărui listă civilă întrecea întotdeauna de cîteva ori bugetul pentru întreg învățămîntul din țară și neîncrederea, disprețul, ura, față de masele muncitoare. Școala oficială de stat a burghezo-moșierimii era școala dezbinării între naționalități, școala umilinței față de stăpîni, școala disprețului față de orice noțiune de dreptate și libertate. În școala aceasta i se picura copilului, în fiecare zi, fie prin cărți, fie prin viu grai, de la catedră, otrava împotriva a tot ce putea stînjeni liniștea și huzurul exploatatorilor. De dragul „ordinei publice", copilul în loc de carte, învăța în școală anecdotele unui Dulfu ori Speranță. Iar cînd copilul ajungea student era îndemnat să aplice pe teren practic ceea ce a învățat teoretic în școală: să apere „bunele moravuri" și „ordinea publică" a clasei stăpînitoare. Și oricare dintre elevi, studenți sau profesori, îndrăznea să se opună acestei concepții a burghezo-moșierimii despre școală și despre „ordinea publică" — avea de suferit în mod crunt consecințele rezistenței sale.

O asemenea școală, a cărei menire era să alunge cît mai departe de ea pe cei care într-adevăr vroiau să învețe carte, desigur că nu urmărea decît să aibă foarte puțini elevi. Claselor exploatatoare le trebuiau agenți de ordine burgheză, nu oameni cu carte. În 1896, ministrul de pe atunci al instrucțiunii publice cerea — și a obținut — o lege prin care să se interzică străinilor accesul în licee.

S-ar fi putut crede că acest ministru, ca și toți membrii clasei sale, închidea „străinilor" porțile școlii spre a le deschide cît mai larg în fața romînilor. Totuși, peste 40 de ani, prin 1933—1934, statisticile erau silite să admită că școala statului romîn burghez n-a fost nici măcar cît negru sub unghie mai generoasă cu copiii romîni. Cifrele erau uluitoare. Una dintre cele mai elocvente era cea care ne arăta situația din plasa sanitară Tomești, situată în județul Iași, unde opera de zeci de ani Cuza, bufonul liberalilor. La Tomești, ne spune statistica, se afla în 1933 un număr de 8.730 analfabeți la 16.680 locuitori. Dar cea mai concludentă cifră din toate găsim în satul Principele Carol unde, atunci cînd acest principe a devenit rege, s-au găsit 90,9% din locuitori, analfabeți. Aceleași statistici arătau că în fiecare an erau recenzați sute de mii de copii ca fiind buni pentru școală, dar care apoi nu călcau pragul școlii.

Motivele? Motive erau multe: copiii erau folosiți la muncile agricole, ori sufereau de boli de care nu se puteau lecui din pricina sărăciei cumplite în care trăiau, ori distanțele dintre satul în care locuiau și satul în care se afla școala erau prea mari etc. De partea sa, statul invoca pretextul că nu are bani. Bani avea, într-o măsură nelimitată, numai pentru „ordinea publică". Atunci cînd era în joc „ordinea publică" nu exista economie. Economie se făcea numai cu școala, cu sănătatea publică, cu tot ce putea fi de folos maselor. Ori de cîte ori venea vorba de o reducere a bugetului, instituția cu care se începeau economiile era școala.

Așa că, pe de o parte motivele copiilor și de cealaltă pretextele statului au putut duce la cifrele fantastice ale statisticei care arăta că, în cei 11 ani dintre 1921—1932, au fost înscriși la școala primară:

18.055.389 copii,

dintre care au absolvit școala de 4 clase primare numai:

802.827 copii,

și cea cu 7 clase, numai:

102.008 copii.

Dar cifrele mai mărturiseau ceva: deși 80% din populația țării trăia din agricultură și munci înrudite cu agricultura, s-au înscris în aceiași 11 ani, la învățămîntul agricol, numai 30.086 elevi, ceea ce reprezintă abia 2 la mie din copiii înscriși în școala primară. Politica școlară a fost așa de abil manevrată încît, în perioada celor 11 ani, au fost 8.673 licențiați în drept — dar numai 192 absolvenți ai institutelor superioare de agronomie.

Politica aceasta școlară, furibund antinațională, n-a avut urmări numai asupra muncii maselor — ci și asupra sănătății lor. Din pricina criminalei politici școlare, care îndruma tineretul mai mult spre studiile „teoretice" decît spre cele practice, masele muncitoare de la orașe și sate erau lipsite aproape cu totul de orice asistență medicală. Astfel, statistica arăta că în aceiași 11 ani țara era înzestrată cu un medic la 13.603 locuitori și cu o moașă la 9.000 locuitori. Cît despre farmacii, cifrele variau între o farmacie la 7.159 suflete în județul Trei Scaune și — ceea ce ar părea de necrezut pentru oricine nu cunoaște sistemul de guvernare al trecutului regim burghez — o farmacie la 134.147 suflete în județul Ialomița.

Dar astăzi?

Mai este nevoie să subliniem ce loc ocupă învățămîntul în regimul de astăzi? Mai trebuie să explicăm ce înțeles are articolul 80 din constituție care prevede că „cetățenii au drept la învățătură" — și cum se traduce în fapt acest drept? N-ajunge, oare, să ne aruncăm ochii împrejur, să cercetăm tot ce se face la noi în opera de luminare a poporului, să urmărim raporturile dintre copiii noștri și școala de azi, ca să înțelegem că articolul 80 nu vine cu proiecte de viitor, ci înregistrează o stare de fapt, o realitate confirmată la fiece pas, prin succesele tot mai mari obținute de regimul nostru de democrație populară, în ofensiva sa impetuoasă, dîrză și susținută împotriva analfabetismului și pentru ridicarea nivelului cultural al maselor?

Dacă punem față în față situația de ieri și situația de azi în învățămînt, ce vedem?

Că la acțiunea de apărare a întunericului totalitar, dusă de regimurile de ieri, care își puneau agenții „ordinei publice" să strige pe la toate răspîntiile: „moarte abecedarului" — regimul de azi răspunde cu milioane de analfabeți mai puțin față de numărul analfabeților din 1941.

Numai în perioada 1948—1955 numărul unităților școlare din învățămîntul general a crescut cu peste 600. În anul școlar curent numărul elevilor în școlile de 7 ani este în comparație cu perioada dinainte de război de aproape 4 ori mai mare, al elevilor din școlile medii și profesionale de 3 ori mai mare și al studenților din institutele de învățămînt superior de 3 ori mai mare. În anul școlar 1954—1955 au funcționat 2250 unități școlare pentru minoritățile naționale cuprinzînd un număr de peste 234.060 elevi.

La încercările diversioniste ale regimului de ieri care căuta, prin presă, prin literatură, prin acțiuni de provocare să dezbine masele muncitoare, regimul de azi, după ce deschide larg toate școlile statului, oricărui om al muncii, indiferent de naționalitate și rasă, acordă minorităților naționale dreptul de a avea în limba lor maternă școli, teatre, presă, care sînt recunoscute toate ca instituții de stat.

Prin urmare:

în timp ce regimul burghezo-moșieresc rezerva cartea numai pentru acea pătură mică de profitori ai muncii poporului și ținea în ignoranță milioanele de oameni ai muncii, indiferent de naționalitate și rasă, spre a-i putea exploata mai ușor — regimul nostru de democrație populară luptă din toate puterile să răspîndească în mase știința de carte, tocmai pentru că știința de carte trebuie să fie în mîna poporului una din armele cele mai sigure în acțiunea pentru construirea societății care nu cunoaște exploatare;

în timp ce statul burghezo-moșieresc își sprijinea puterea pe teroarea ce o exercita asupra milioanelor de oameni ai muncii, ca și pe politica analfabetismului și obscurantismului — statul nostru de democrație populară își sprijină puterea pe însăși forța maselor luminate, conștiente de drepturile și libertățile lor;

în timp ce statul burghezo-moșieresc se folosea de școală pentru a semăna vrajba între poporul romîn și naționalitățile conlocuitoare — statul nostru de democrație populară se folosește de școală ca de unul din cele mai radicale mijloace de a apropia, de a înfrăți, de a uni, pe toți oamenii muncii, indiferent de naționalitate și rasă, într-un efort comun pentru construirea statului socialist, din care să fie eliminată pentru totdeauna exploatarea omului de către om.

LUCRĂRILE SESIUNII ADUNĂRII GENERALE A O. N. U.

Ședințele din 22 și 23 septembrie

NEW YORK 23 (Agerpres). — TASS transmite: În ședința din dimineața zilei de 22 septembrie a celei de a 10-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. au început dezbaterile pe marginea problemelor de politică generală.

Primul a luat cuvîntul reprezentantul Braziliei, Fretas Valle. El a subliniat că cea de a 10-a sesiune a Adunării Generale s-a întrunit în condițiile micșorării considerabile a încordării internaționale ca urmare a conferinței de la Geneva a șefilor guvernelor celor patru puteri și și-a exprimat convingerea că apropiata reuniune de la Geneva a miniștrilor Afacerilor Externe ai celor patru puteri va contribui la întărirea continuă a încrederii între țări.

Reprezentantul Braziliei s-a pronunțat totodată pentru revizuirea Cartei O.N.U. și, în special, pentru renunțarea la principiul unanimității celor cinci membri permanenți ai Consiliului de securitate, deși este știut că acest principiu important a fost adoptat tocmai pentru ca la rezolvarea problemelor importante, țările — membre permanente ale Consiliului de securitate să caute căi în vederea găsirii unor soluții de comun acord.

Discursul lui J. F. Dulles

A luat apoi cuvîntul șeful delegației S.U.A., secretarul de stat Dulles. Actuala sesiune, a spus el, nu numai că marchează cea de a 10-a aniversare a activității Organizației Națiunilor Unite, dar există de asemenea simptome favorabile care arată că următorul deceniu din activitatea O.N.U. se va putea desfășura într-o armonie mai mare decît primul. Firește că aceasta depinde de noi.

Referindu-se la problema admiterii de noi membri, Dulles și-a exprimat speranța că în cursul celei de a 10-a sesiuni, Consiliul de Securitate și Adunarea Generală vor întreprinde acțiunile necesare pentru ca să fie admise în O.N.U. toate țările „demne de a fi alese".

Dulles a cerut ca actuala sesiune a Adunării Generale să discute problema convocării unei conferințe pentru revizuirea Cartei. Statele Unite, a spus el, consideră că o asemenea conferință trebuie convocată. Unul din motivele imperioase care cer aceasta este necesitatea revizuirii dreptului de „veto" în privința admiterii de noi membri, în special dacă se abuzează ca și pînă acum de acest drept.

De asemenea marile evenimente din domeniul energiei atomice și dezarmării pot face ca să fie de dorit să se acorde acestei organizații împuterniciri mai mari.

Aceasta, a spus în continuare Dulles, nu înseamnă neapărat, că trebuie făcute schimbări radicale. În general Carta s-a dovedit a fi un instrument elastic și eficace. Dar s-ar putea găsi puțini care să afirme că este un instrument perfect, care nu trebuie îmbunătățit.

Statele Unite sînt de părere că actuala sesiune trebuie să aprobe în principiu convocarea unei conferințe pentru revizuirea Cartei și să creeze o comisie de pregătire care să elaboreze și să prezinte recomandări privind data, locul, organizarea și procedura unei conferințe generale pentru revizuirea Cartei.

Referindu-se la evenimentele care au avut loc între cele două sesiuni, Dulles a arătat că aceste evenimente au contribuit în mod considerabil la realizarea țelurilor Cartei privind pacea și securitatea internațională, conform principiilor echității și dreptului internațional.

În categoria acestor evenimente reprezentantul S.U.A. a enumerat însă și fapte ca aderarea Germaniei occidentale la N.A.T.O. și la tratatul de la Bruxelles.

Amintind de încheierea tratatului de stat cu Austria, Dulles a spus în continuare:

Curînd după aceste evenimente privind Germania și Austria au urmat noi eforturi din partea Franței, Marii Britanii, Uniunii Sovietice și Statelor Unite în direcția micșorării primejdiei de război și a rezolvării problemelor încă nesoluționate pe calea tratativelor.

În mai a.c. cele trei puteri occidentale au propus să se întreprindă eforturi „în două etape". „Prima etapă" trebuia să fie o conferință a șefilor guvernelor în scopul asigurării unui „nou impuls" pentru cea de a „doua etapă", în care urmează să se studieze amănunțit esența problemelor.

Prima etapă a acestui program s-a desfășurat la Geneva în iulie a.c., cînd a avut loc întîlnirea șefilor guvernelor. Ei și-au exprimat limpede dorința comună de pace și relații mai bune. Ei au căzut printre altele de acord că trebuie întreprinse noi eforturi în trei domenii și anume:

1. Securitatea europeană și Germania; 2. dezarmarea; 3. dezvoltarea contactului între Est și Vest.

Acum pășim în „etapa a doua", asupra căreia s-a căzut de acord. Subcomitetul Comisiei O.N.U. pentru dezarmare discută deja ideile formulate la Geneva cu privire la dezarmare.

Luna viitoare, miniștrii Afacerilor Externe ai Franței, Regatului Unit, Uniunii Sovietice și Statelor Unite se vor întîlni la Geneva. Puterile occidentale vor colabora, cînd va fi necesar, cu Republica Federală Germană și cu ceilalți parteneri ai lor în N.A.T.O.

După cum s-a căzut de acord, la viitoarea conferință principala atenție va fi acordată problemei reunificării Germaniei și problemei securității europene, strîns legate între ele. Așa trebuie să se desfășoare lucrurile.

De mai bine de 10 ani, poporul german este scindat prin forță. Permanentizarea acestei scindări este o crimă împotriva naturii.

Există multe țări care consideră că propria lor securitate viitoare și pacea lumii întregi cer imperios ca Germania să fie reunificată și — dacă dorește acest lucru — să capete posibilitatea de a deveni participantă la acțiunile vest-europene pentru limitarea, controlarea și unificarea forțelor armate, astfel încît aceste forțe armate să nu mai poată servi niciodată unor scopuri agresive.

Există alte țări care declară că, după părerea lor, o Germanie unificată, membră a N.A.T.O., le va amenința chiar și în aceste condiții.

Pentru a apropia aceste păreri divergente puterile occidentale sînt gata să propună un plan general de securitate europeană care va oferi Uniunii Sovietice însemnate garanții suplimentare. Faptul că această poziție a puterilor occidentale coincide cu starea de spirit similară a Republicii Federale Germane deschide perspective fără precedent. Dar s-ar putea ca starea de spirit a germanilor, pe care am expus-o să nu rămînă întotdeauna aceeași. De asemenea nu trebuie considerat că puterile occidentale, inclusiv Statele Unite, vor fi totdeauna gata să extindă actualele lor obligații pentru a veni în întîmpinarea interesului Uniunii Sovietice față de securitatea europeană.

Posibilitatea care există în prezent este atît de neobișnuită și cuprinde atîtea soluții constructive posibile, încît se poate spera că viitoarea conferință a miniștrilor Afacerilor Externe ai celor patru puteri va găsi o bază solidă pentru reunificarea Germaniei în cadrul securității europene.

Șeful delegației S.U.A. a atins din nou chestiunea țărilor Europei răsăritene și a „Comunismului internațional", declarînd că aceste „probleme" ar constitui cauze ale încordării internaționale și ar împiedica „relațiile cordiale între guverne".

În continuare, Dulles s-a ocupat de situația de pe continentul american, din Orientul Apropiat și din Asia de sud-est. El a susținut, între altele, că S.E.A.T.O are un „caracter defensiv".

În regiunea Chinei, a spus Dulles, situația este întrucîtva mai puțin amenințătoare decît era înainte. Sperăm ca Republica Populară Chineză va răspunde la voința manifestată a opiniei publice mondiale ca forța armelor să nu fie folosită pentru realizarea unui scop național...

La conferința de la Bandung, domnul Ciu En-lai a propus începerea unor tratative directe cu Statele Unite. Eu am arătat imediat că această propunere este acceptabilă pentru S.U.A. întrucît vor fi abordate chestiuni privind cele două țări ale noastre fără să afecteze drepturile unor terțe părți. În ceea ce privește S.U.A. această rezervă s-a referit în special la Republica Chineză, față de care avem sentimente de lealitate ca față de un vechi prieten și aliat al nostru.

Aproximativ cu 15 luni în urmă, Statele Unite au început tratative la Geneva cu Republica Populară Chineză în problema reîntoarcerii cetățenilor noștri în S.U.A. În urma declarației făcute de domnul Ciu En-lai la Bandung și în urma răspunsului meu, aceste tratative au fost reluate în luna august a.c., pentru a se discuta în primul rînd problema eliberării și reîntoarcerii cetățenilor americani și apoi alte probleme practice privind direct cele două țări ale noastre...

Trecînd la problema folosirii energiei atomice în scopuri pașnice, Dulles a declarat:

Anul trecut am vorbit despre folosirea energiei atomice în scopuri pașnice. Am trecut printr-o perioadă de tratative dezamăgitoare, care au avut drept scop să asigure participarea Uniunii Sovietice la programul prezentat dumneavoastră de președintele Eisenhower la 8 decembrie 1953.

În septembrie anul trecut am menționat patru feluri de acțiuni pe care promiteam să le începem neîntîrziat. De atunci am făcut progrese mari în fiecare din aceste domenii.

Tratativele cu privire la crearea unei agenții internaționale pentru energia atomică au dus la pregătirea unui proiect de statut menit să creeze o asemenea agenție. O conferință internațională pentru folosirea pașnică a energiei atomice s-a desfășurat luna trecută la Geneva înregistrînd un succes remarcabil. Această conferință a fost încununată de un succes atît de mare încît Statele Unite vor propune din nou să se țină o asemenea conferință peste trei ani sau mai curînd, dacă acest lucru va fi justificat de dezvoltarea tot mai mare a folosirii energiei atomice în scopuri pașnice...

În prezent, Uniunea Sovietică manifestă o dorință mai mare de colaborare și noi relevăm cu bucurie recenta propunere a premierului Bulganin de a se rezerva materiale fisionabile pentru lucrările propusei agenții internaționale, atunci cînd aceasta va fi creată.

După cum vedem, s-au petrecut multe evenimente care contribuie la realizarea speranței exprimate de președintele Eisenhower în cuvîntarea rostită de el la cea de a 8-a sesiune a noastră.

Dulles a comunicat că Statele Unite intenționează să propună la actuala sesiune înființarea unui organism tehnic internațional pentru problema influenței radiațiilor atomice asupra sănătății omului. Noi considerăm, a adăugat el, că experiențele nucleare garantate în mod corespunzător și dezvoltarea folosirii energiei atomice în scopuri pașnice nu amenință sănătatea sau viața omului. Dar aceasta este o problemă de o importanță atît de excepțională încît socotim că toate datele existente trebuie strînse și concentrate sub auspiciile Națiunilor Unite.

(Continuarea discursului se va publica în numărul viitor).

★

NEW YORK 23 (Agerpres). — TASS transmite: În ședința plenară din după amiaza zilei de 22 septembrie a Adunării Generale a O.N.U. a continuat discuția asupra problemelor politice generale. Au luat cuvîntul reprezentanții Ecuadorului și Noii Zeelande.

NEW YORK 23 (Agerpres). — La ședința plenară din dimineața zilei de 23 septembrie au luat cuvîntul delegații Australiei, Peru și U.R.S.S.

În momentul cînd V. M. Molotov și-a început cuvîntarea, sala de ședințe și lojile reprezentanților presei și oaspeților erau arhipline. Cuvîntarea ministrului Afacerilor Externe al U.R.S.S. a fost ascultată cu deosebit interes și atenție.

Comitetul general al Adunării Generale a O.N.U. a respins includerea problemei algeriene pe ordinea de zi

NEW YORK 23 (Agerpres). — Comitetul general al Adunării Generale a O.N.U. a recomandat cu opt voturi contra cinci și două abțineri ca problema Algeriei să nu fie înscrisă pe ordinea de zi a Adunării Generale.

Pentru înscriere au votat Egiptul, Uniunea Sovietică, Polonia, Mexicul și Tailanda. Au votat contra Franța, Luxemburgul, Haiti, Marea Britanie, Statele Unite, Noua Zeelandă, Norvegia și Chile. Etiopia și reprezentantul ciankaișist s-au abținut de la vot.

Pentru slăbirea continuă a încordării internaționale și dezvoltarea colaborării internaționale

Cuvîntarea rostită de V. M. Molotov la 23 septembrie 1955

Domnule președinte, domnilor delegați,

După cum se obișnuiește, Adunarea Generală își începe lucrările cu o apreciere a situației internaționale și trasează noile sale sarcini. În legătură cu aceasta, delegația U.R.S.S. consideră necesar să-și exprime părerea, călăuzindu-se de faptul că sarcina principală a Organizației Națiunilor Unite, în conformitate cu principiile și scopurile ei fundamentale, este întărirea păcii și a securității internaționale.

Este mai presus de orice îndoială că toate popoarele sînt interesate, în primul rînd, să trăiască în pace și liniște, pentru a-și consacra eforturile muncii constructive pașnice și ridicării bunăstării lor. Tocmai aceste năzuințe ale popoarelor au fost puse la baza Organizației Națiunilor Unite acum 10 ani cînd a fost creată. Ele sînt cele care determină și în prezent cele mai adînci curente ale vieții internaționale.

1. PARTICULARITĂȚILE SITUAȚIEI CONTEMPORANE

Evenimentele din ultimul timp au arătat că în situația internațională s-au produs schimbări care contribuie la micșorarea încordării în relațiile dintre state. Aceste evenimente au confirmat că rezolvarea problemei asigurării securității diferitelor state, la fel ca și a securității internaționale în ansamblu, trebuie căutată nu pe calea constituirii unor grupări militare de state și a continuării „războiului rece", ci pe calea unor eforturi comune ale tuturor statelor — mari și mici — îndreptate spre întărirea păcii generale. Importanța eforturilor de acest fel este evidentă pentru toți, mai ales pentru că în urma celui de al doilea război mondial și a importantelor schimbări social-politice care s-au produs în legătură cu acesta în Europa și în Asia au apărut o serie de state de tip socialist și pentru că problema coexistenței pașnice a statelor cu sisteme social-economice diferite a căpătat acum o însemnătate și mai serioasă.

În această ordine de idei trebuie subliniată în primul rînd importanța eforturilor corespunzătoare ale marilor puteri, care dispun de cele mai puternice resurse militare și materiale și care poartă o răspundere deosebită pentru destinele păcii.

Cel mai important eveniment internațional din ultimul timp a fost Conferința de la Geneva a șefilor guvernelor U.R.S.S., S.U.A., Marii Britanii și Franței care a exercitat o influență considerabilă asupra situației internaționale. Pentru prima oară din 1945, șefii guvernelor celor patru puteri au stabilit un contact personal și au făcut schimb de păreri într-o serie de probleme internaționale dintre cele mai importante și urgente. Însuși acest fapt are o mare însemnătate, ținîndu-se seama de caracterul relațiilor care s-au stabilit între aceste puteri în ultimii zece ani.

Importanța conferinței de la Geneva constă în faptul că la această conferință oamenii de stat care se află la conducere au exprimat cu precizie năzuința guvernelor de a depune eforturi pentru ca popoarele să fie eliberate de teama unui nou război.

În legătură cu aceasta, șeful guvernului sovietic, N. A. Bulganin, a subliniat năzuința fermă a Uniunii Sovietice spre consolidarea păcii între popoare. El a declarat că guvernul sovietic a fost și este pentru coexistența pașnică a statelor indiferent de orînduirea internă stabilită într-un stat sau altul, deoarece problema sistemului social și economic în orice stat este o chestiune internă a poporului său.

Președintele Statelor Unite ale Americii, domnul Eisenhower, ale cărui declarații au fost considerate ca avînd o mare însemnătate, s-a pronunțat de asemenea pentru necesitatea creării unei atmosfere de respect și încredere reciprocă în relațiile dintre state. Ocupîndu-se de relațiile dintre U.R.S.S. și S.U.A. el a subliniat că, în decursul istoriei, popoarele celor două țări au trăit întotdeauna în pace, că între popoarele american și sovietic nu există litigii teritoriale sau rivalitate comercială și că poporul american ar dori să fie prietenul poporului sovietic.

Primul ministru al Marii Britanii, domnul Eden, a cărui experiență politică o apreciem cu toții, s-a pronunțat în numele guvernului Marii Britanii pentru necesitatea dezvoltării colaborării între state, în interesul unei păci îndelungate.

În numele guvernului francez, primul ministru al Franței, d-l Faure, s-a pronunțat de asemenea pentru necesitatea dezvoltării colaborării pașnice între state cu scopul de a se pune capăt „războiului rece".

Aceste declarații dovedesc că oamenii de stat de la conducere din U.R.S.S., S.U.A., Marea Britanie și Franța, care s-au întrunit la Geneva, și-au dat seama că este necesar un nou fel de a aborda reglementarea problemelor internaționale nerezolvate, incluzînd problemele nerezolvate ale Europei și Asiei. Nu este greu de remarcat diferența dintre conținutul și spiritul general al Conferinței de la Geneva și declarațiile făcute încă recent în favoarea continuării „războiului rece". În rîndurile popoarelor lumii, declarațiile oamenilor de stat în favoarea păcii au trezit noi speranțe și ele așteaptă ca acestea să nu rămînă doar vorbe.

Popoarele au întîmpinat cu o asemenea însuflețire conferința de la Geneva tocmai pentru că ea a marcat în relațiile dintre U.R.S.S., S.U.A., Anglia și Franța o cotitură bine determinată care s-a răsfrînt asupra situației internaționale în ansamblu. S-a făcut o cotitură în direcția căutării unor căi de biruire a greutăților existente și a realizării înțelegerii necesare în problemele internaționale nereglementate, prin tratative în spirit de înțelegere reciprocă și de dezvoltare a colaborării între state.

Se poate spune că la conferință s-a vădit deja într-o anumită măsură năzuința larg răspîndită ca problemele internaționale arzătoare să fie examinate nu din punctul de vedere al întăririi unor grupări sau altora, ci ținîndu-se seama de necesitatea întăririi încrederii între state și a consolidării păcii între popoare.

După cum se știe, la conferință nu au fost și nici nu puteau fi rezolvate dintr-o dată problemele asupra cărora a avut loc un schimb de păreri între șefii guvernelor. Rezolvarea acestor probleme cere timp, cere stăpînire de sine și răbdare.

Participanții la conferința de la Geneva nu și-au făcut nici un fel de iluzii în această privință și cu toate acestea, la Geneva, în urma eforturilor depuse de toți participanții la conferință, au fost elaborate de comun acord directivele către miniștrii Afacerilor Externe ai U.R.S.S., S.U.A., Marii Britanii și Franței într-o serie de probleme importante. Miniștrii trebuie să continue munca începută de șefii guvernelor, punînd la baza muncii lor viitoare directivele susmenționate în vederea reglementării problemelor internaționale urgente.

Conferința de la Geneva nu este un eveniment întîmplător. Ea a fost pregătită de un anumit curs al evenimentelor din ultimul timp. Ea a fost posibilă deoarece forțele păcii și progresului social s-au întărit.

Conferința care a avut loc la Geneva a oglindit profundele schimbări petrecute în conștiința popoarelor care și-au manifestat hotărîrea tot mai mare de a apăra cauza păcii, de a nu permite ca lumea să fie din nou cuprinsă de incendiul războiului cu toate urmările grele ce decurg pentru multe și multe milioane de oameni. Cine nu știe oare astăzi că mișcarea popoarelor pentru pace, care s-a desfășurat în ultimii ani, a devenit un puternic factor de întărire a păcii generale?

Voința nestrămutată de pace a popoarelor s-a oglindit în faptul că, chiar pînă la conferința de la Geneva la care m-am referit, au avut loc evenimente importante care au contribuit la slăbirea încordării internaționale și la însănătoșirea atmosferei internaționale.

Chiar asemenea fapte ca încheierea armistițiului în Coreea, precum și încetarea războiului din Indochina împreună cu recunoașterea drepturilor popoarelor Indochinei la autodeterminare au fost o expresie destul de clară a acestui proces. Deși aceasta încă nu înseamnă că în condițiile actuale nu ar exista probleme internaționale acute nereglementate, restabilirea de fapt a păcii în întreaga lume — ceea ce se poate afirma că s-a realizat după terminarea războiului din Indochina — a constituit o premiză favorabilă pentru conferința de la Geneva a șefilor de guverne.

O mare însemnătate pentru îmbunătățirea situației internaționale a avut-o rezolvarea satisfăcătoare pentru părțile interesate a unei probleme atît de importante ca problema austriacă. A fost găsită o reglementare a acestei probleme care este în conformitate atît cu interesele naționale ale poporului austriac cît și cu interesele securității europene în întregul ei. În urma acestui fapt, Austria a obținut suveranitatea de stat și independența, evitînd să fie atrasă în grupările militare ale altor state. Ea și-a asumat obligația de a urma o politică de neutralitate permanentă și prin urmare nu poate fi folosită acum ca un instrument al altor puteri. După cum se știe, Uniunea Sovietică, Statele Unite ale Americii, Marea Britanie și Franța, au fost de acord să respecte neutralitatea austriacă.

O astfel de reglementare a problemei austriace constituie o contribuție serioasă la cauza păcii în Europa.

Faptul că Austria a hotărît să aleagă calea neutralității este semnificativ pentru actuala situație internațională.

Mișcarea pentru înfăptuirea unei politici de neutralitate se intensifică tot mai mult în ultimul timp și într-o serie de alte state ale căror popoare se pronunță tot mai perseverent și mai hotărît în favoarea unei politici de neparticipare la blocuri și coaliții militare agresive. Avînd în vedere aceasta, Uniunea Sovietică s-a declarat gata să respecte neutralitatea acestor țări. Este de așteptat ca și din partea altor puteri să se manifeste aceeași înțelegere a politicii de neutralitate care corespunde scopurilor întăririi păcii.

Pentru slăbirea încordării a avut o deosebită însemnătate cotitura în relațiile dintre U.R.S.S. și Iugoslavia, obținută în urma vizitei făcute în Iugoslavia în primăvara acestui an de delegația guvernamentală a Uniunii Sovietice. Normalizarea relațiilor sovieto-iugoslave, care corespunde atît intereselor și năzuințelor popoarelor U.R.S.S. și Iugoslaviei, cît și intereselor întăririi păcii în Europa, constituie o contribuție însemnată la cauza îmbunătățirii întregii situații în Europa, la cauza întăririi încrederii între state. Dezvoltarea cu succes a relațiilor prietenești între U.R.S.S. și Iugoslavia, care are loc în prezent, corespunde totodată intereselor întăririi securității internaționale.

Nu este necesar să insistăm acum asupra celorlalte evenimente internaționale importante care au contribuit la slăbirea încordării. Însemnătatea pozitivă pe care a avut-o în evoluția acestor evenimente politica de pace a Uniunii Sovietice și altor state este binecunoscută.

După cel de al doilea război mondial, au avut loc schimbări profunde nu numai în Europa ci și în Asia. Progrese însemnate au loc și în Africa.

Nimeni nu trebuie să subaprecieze, în primul rînd un asemenea fapt ca formarea marii Republici Populare Chineze, creată în urma victoriei poporului chinez, care încununează lupta lui seculară pentru independență națională și libertate. Formarea noii Chine democrat-populare — de ale cărei drepturi și interese legitime ca mare stat suveran trebuie să ținem seama cu toții — constituie cel mai important eveniment istoric din ultimul timp. Apariția și consolidarea Republicii Populare Chineze, care se bazează pe sprijinul de nezdruncinat al marelui popor chinez, constituie un factor puternic al păcii nu numai în regiunea Asiei și Extremului Orient, ci și în întreaga lume.

Un rol important pentru cauza menținerii păcii și întăririi securității în Extremul Orient, poate și trebuie să aibă, paralel cu alte țări, și Japonia. Fără îndoială că încheierea cu succes a tratativelor sovieto-japoneze care au loc în prezent la Londra în problema normalizării relațiilor dintre cele două țări ar corespunde intereselor popoarelor Japoniei și Uniunii Sovietice și ar contribui la îmbunătățirea relațiilor internaționale în Extremul Orient.

După cel de al doilea război mondial, o serie de țări din Asia și Africa și-au cucerit independența. Dintre acestea fac parte India, Indonezia, Birmania, Pakistanul, Ceylonul, Nepalul, Filipinele, Libanul, Siria, Iordania, Libia și altele. Unele dintre aceste state joacă de pe acum un rol important în lupta pentru pace. În această ordine de idei este deosebit de necesar să subliniem rolul Indiei al doilea stat mare din Asia.

Marele popor indian a dat nu numai un exemplu de luptă eroică pentru independența sa, ci și un exemplu bun de colaborare cu alte popoare în lupta pentru cauza păcii.

Cred că ne rămîne doar să urăm popoarelor Asiei și popoarelor Africii care au pășit pe calea unei dezvoltări independente, printre care popoarelor din Orientul Apropiat și Mijlociu care-și apără cu consecvență și eroism independența națională, succes deplin pe această cale. Datoria Organizației Națiunilor Unite este să acorde sprijinul necesar popoarelor acestor țări, să apere drepturile lor legitime, să pună capăt încercărilor de atragere a acestor state în grupările militare ale unor state care urmăresc scopuri înguste, să nu permită amestecul altor state în afacerile interne ale acestora.

În ceea ce o privește, Uniunea Sovietică a fost și va rămîne o luptătoare consecventă pentru cauza păcii și progresului. Popoarele care apără independența lor națională, libertatea lor, interesele păcii între popoare, vor găsi întotdeauna la Uniunea Sovietică sprijin deplin și simpatie activă.

Se știe că în ultimii ani a crescut considerabil tendința spre lărgirea comerțului și altor legături economice și spre înlăturarea discriminării existente în domeniul comerțului între Răsărit și Apus.

S-a lărgit contactul între cercurile politice, științifice, de afaceri și obștești din diferite țări. Vizitele oamenilor de stat, schimbul de delegații parlamentare, cunoașterea reciprocă a realizărilor în domeniul științei, industriei și agriculturii, dezvoltarea turismului internațional, călătoriile artiștilor și sportivilor etc. toate acestea constituie o expresie importantă a eforturilor care vin din diferite părți și sînt îndreptate spre întărirea legăturilor și îmbunătățirea înțelegerii între popoare.

Trebuie remarcat că aceste delegații sînt primite cu multă căldură și cordialitate de populația Uniunii Sovietice, Statelor Unite, Chinei, Marii Britanii, Poloniei, Egiptului, Suediei, Austriei etc. Noi, oamenii sovietici, vedem în aceasta o expresie a năzuinței fierbinți a popoarelor spre stabilirea unor relații de prietenie între state, spre consolidarea păcii.

Aș vrea, de asemenea, să relev rolul pozitiv pe care l-a avut cunoscuta Declarație a Sovietului Suprem al U.R.S.S., adoptată la 9 februarie a.c., care cuprinde un apel la stabilirea de legături directe între parlamente, prin schimb de delegații parlamentare ceea ce corespunde năzuinței profunde a popoarelor spre colaborare pașnică. Constatăm cu satisfacție că apelul parlamentului sovietic a găsit un larg răsunet, dovedit de faptul că delegații parlamentare ale multor țări au vizitat anul acesta Uniunea Sovietică. Un asemenea contact între membrii parlamentelor diferitelor țări va contribui, la rîndul său, la dezvoltarea contactelor între Est și Vest, preconizată de Conferința de la Geneva.

Declarația din februarie a Sovietului Suprem al U.R.S.S. este un apel al parlamentului sovietic către toate parlamentele lumii. Acest apel se adresează nu numai țărilor cu care U.R.S.S. are relații diplomatice, ci și altor state. În anumite cazuri, stabilirea de legături între parlamente ar putea contribui de asemenea la reglementarea necesară a relațiilor între state.

Pînă nu de mult în multe state lucrările legate de folosirea energiei atomice erau învăluite în secret. Și în aceasta își găsea oglindirea neîncrederea existentă în relațiile dintre state. Trebuie spus că astăzi situația a înregistrat o schimbare esențială, fapt dovedit de Conferința internațională a oamenilor de știință pentru folosirea energiei atomice în scopuri pașnice, care a avut loc în august a.c. la Geneva. Relevăm cu satisfacție inițiativa guvernului Statelor Unite ale Americii în ceea ce privește convocarea acestei conferințe. Se știe că oamenii de știință sovietici au participat foarte activ la conferință prezentînd peste 100 comunicări care au oglindit experiența lor în folosirea energiei atomice în Uniunea Sovietică în domeniul tehnicii, biologiei, medicinei și agriculturii.

Oamenii de știință sovietici au prezentat de asemenea o comunicare asupra experienței funcționării primei centrale electro-atomice din lume, construită în U.R.S.S. Numeroși reprezentanți străini au avut posibilitatea de a lua cunoștință la fața locului de această centrală electrică.

Conferința de la Geneva a oamenilor de știință a adus fără îndoială o contribuție importantă la cauza colaborării internaționale în domeniul folosirii energiei atomice în scopuri pașnice și a fost un factor important pentru slăbirea continuă a încordării internaționale. În ceea ce o privește, Uniunea Sovietică intenționează să dezvolte tot mai mult colaborarea cu celelalte țări în domeniul folosirii mai largi a energiei atomice în scopuri pașnice. Ne exprimăm de asemenea dorința ca începutul care a fost făcut de conferința menționată să fie continuat prin convocarea regulată — dacă este posibil, anuală — a unor asemenea conferințe ale oamenilor de știință din toate țările nu numai în domeniul energiei atomice, ci și în alte ramuri ale științei și tehnicii.

Așa dar, o serie de evenimente din ultimul timp și, în deosebi, conferința de la Geneva a șefilor guvernelor au oglindit existența unor schimbări serioase care au loc în situația internațională. Aceasta nu înseamnă că greutățile au fost depășite. Va mai trebui să învingem destule prejudecăți și bariere în calea mersului înainte. De exemplu, se mai vorbește încă despre așa zișii „sateliți". Dar cînd unii vor să spună aceasta despre popoarele Europei răsăritene, ei aplică noțiunile lor obișnuite unor țări pentru care aceste noțiuni sînt cu totul inaplicabile. Aceste țări au demonstrat în fapt că relațiile lor cu alte state se pot dezvolta cu adevărat numai pe baza respectării principiilor suveranității naționale și prieteniei între popoare.

Noi trebuie să luptăm neobosit pentru a crea condiții în care oamenii să fie liniștiți în ceea ce privește ziua lor de mîine. Succesul eforturilor ulterioare în lupta pentru pace va depinde de măsura în care aceste posibilități vor fi folosite și de măsura în care atenția va fi acordată în fapt nu creării și întăririi diferitelor grupări militare, ci rezolvării problemelor internaționale nereglementate. De aceasta va depinde de asemenea succesul Organizației Națiunilor Unite în atingerea nobilului său țel — asigurarea unei adevărate securități pentru popoarele lumii.

2. ÎNCETAREA CURSEI ÎNARMĂRILOR — SARCINĂ FUNDAMENTALĂ

În actualele condiții încetarea cursei înarmărilor trebuie recunoscută ca sarcină fundamentală.

Se știe că, în special în ultimii ani, cursa înarmărilor a atins proporții nemaiîntîlnite. Cantitatea așa numitelor armamente clasice crește neîncetat.

Sporește de asemenea cantitatea armelor atomice și cu hidrogen fabricate, care de altfel devin din ce în ce mai distrugătoare și tot mai primejdioase. Au sporit nemaiauzit cheltuielile militare ale statelor, fapt care apasă cu toată greutatea pe umerii poporului muncitor, pe umerii muncitorilor, țăranilor, funcționarilor și micilor proprietari. Uriașe fonduri materiale precum și resurse omenești se repartizează pentru pregătirile de război în loc să fie folosite în scopuri productive, pentru ridicarea bunăstării popoarelor, pentru acordarea ajutorului necesar țărilor și regiunilor slab dezvoltate din punct de vedere economic.

O asemenea situație nu poate continua. Este necesar ca Organizația Națiunilor Unite să-și spună cuvîntul său greu împotriva cursei înarmărilor, pentru reducerea armamentelor, pentru interzicerea armelor atomice și cu hidrogen, pentru înlăturarea primejdiei unui nou război.

Acestor țeluri le corespunde „propunerea guvernului sovietic în problemele reducerii armamentelor, interzicerii armei atomice și înlăturării primejdiei unui nou război". Proiectul acestor propuneri a fost prezentat la 10 mai de guvernul sovietic în Comisia pentru dezarmare. Textul acestor propuneri ale Uniunii Sovietice a fost astăzi trimis tuturor participanților la Adunarea Generală.

Noile propuneri sovietice prezentate în Comisia pentru dezarmare, cuprinde un program concret de măsuri îndreptate spre slăbirea încordării internaționale, stabilirea încrederii între state, încetarea „războiului rece". În ele se subliniază necesitatea încetării propagandei de război, așa cum a hotărît Adunarea Generală cu cîțiva ani în urmă.

Trebuie să ne îngrijim de îndeplinirea acestei hotărîri. În propunerile sovietice este vorba de asemenea de necesitatea realizării unui acord cu privire la lichidarea bazelor militare străine pe teritoriile altor țări. Fără un asemenea acord, care să prevadă măcar aplicarea treptată a unor măsuri corespunzătoare, nu se poate conta pe o înlăturare efectivă a neîncrederii în relațiile dintre state. Este cît se poate de firesc că în aceste propuneri este vorba totodată de necesitatea înlăturării oricărui gen de discriminare care împiedică dezvoltarea comerțului internațional precum și lărgirea contactelor în domeniul relațiilor culturale, schimbului de delegații etc. După cum știți, în prezent toți atribuie o însemnătate extrem de mare acestor probleme. În propunerile sus amintite ale U.R.S.S. este exprimată de asemenea dorința concretă de a contribui la grăbirea rezolvării problemei germane și la reglementarea problemelor nerezolvate din Extremul Orient.

Elementul principal din propunerile sovietice îl constituie principiile fundamentale care ar putea deveni o bază pentru încheierea unei convenții internaționale cu privire la reducerea armamentelor și interzicerea armelor atomice.

La ora închiderii ediției, transmiterea discursului continuă.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: București, Piața „Scînteii", Tel. 7.60.10, Secția scrisori, Tel. 7.55.91, TIPARUL: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii „I. V. Stalin", STAS — 3452 — 52